

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. május 8.

bb. 1. vasárnap reggel 7 órakor kezdődnek az időközi tanács-
tagi választások budapestén

i hi/tm/zs/il cz

1969. május 8.

a vasárnapra kitűzött időközi tanács-
tag-választások reggel 7 órakor kezdődnek és este 8 órakor fejeződnek be az érintett budapesti választókerületekben. a tanácsok az utóbbi napokban körülbelül ötvenezer, névre szóló meghívót küldtek szét a választóknak, - ugyanis ennyien vesznek részt a szavazásban. az illetékeseknek az a kérésük, hogy az értesítő cédulát mindenki vigye magával, mert az azon feltüntetett adatok megkönnyítik a választás lebonyolítását, a szavazással kapcsolatos adminisztrációt. a kerületekben megalakultak az öt tagú szavazatszedő bizottságok, s a tanácsok a szükséges technikai előkészületeket is megtették a választás zavartalan lebonyolítására. kijelölték a szavazó helyiségeket, ezeknek pontos címét az érdekelt körzetek lakóinak tudomására hozták, s előkészítették a szavazatszedő urnákat.

a kerületi választási elnökségek egyébként egész napon át ügyeletet tartanak a kerületi tanács székházában, s ugyan-
csak reggeltől estig szolgálatot tart a fővárosi választási elnökség is a városházán./mti/

--

- 1 -

bb. 2. sz. / si
ja moszkvai ismeretlen útjáról

1 ol/gk/zs/il la

1969. május 8.

a közelmúltban érkezett haza moszkvából kun zsuzsa, az operaház szólistáncosnője, aki elmondta az mti munkatársának:

négyhetes tanulmányuton vettem részt, gyakoroltam megszó-
kott balettmeistereimmel, jelizaveta pavlovna gerdt-tel „a
hattjuk tava, budapesti felújítására készülődve át vettem a
szerepemet, amelyet júniustól új változatban táncolok. odette
odilia táncait fel kell frissítenem, új ötletekkel meg-
tűzdelni az egyes lépéseket. segített a munkámban nyikitina
mesternő is, aki nálunk annak idején a romeó és julia főszere-
peit tanította be.

- munka közben kérdezték meg, nem lépnék-e fel a kreml-
színházban marisz liepával a romeó és julia előadásán. liepát
hosszu évek óta ismerem, arról nevezetes, hogy a szovjet mű-
vészek közül szinte a legtöbbet vendégserepelt budapesten.
ennek ellenére mind ez ideig nem táncoltunk együtt sohasem.
természetesen nagy örömmel fogadtam a szerepet. sajnos
a romeó és julia három éve nem ment nálunk. három év után egy
számomra teljesen új partnerrel, mindössze hat próbával lép-
tem a kongresszusi palota színpadára. liepáról eddig is tud-
tam, hogy kitűnő művész, s nagyon inspirálólag hatott rám a
színpadon is. a legnagyobb nehézséget számomra az óriási szin-
pad okozta, a nagy térség leküzdése nemcsak technikailag volt
új feladat, hanem ebben a helyiségben - amely nem is színház
számára épült - először úgy éreztem, nagyon nehéz atmosz-
férát teremteni. fokozatosan sikerült. jólesett az elismerés,
a sok taps, amit kaptunk. most vettem kézhez a szovjetszkaja
kultura kritikáját, amely nagyon elismerően nyilatkozik. a
sikert nagyon értékesnek tartom, mert olyan művészek előztek
meg ebben a szerepen, mint ulanova, sztrucskova és kondratyeva.

/folyt. köv./

de

- 2 -

bb. 2. / si

- több balettelőadást megnéztem moszkvában, részben olya-
nokat, amelyeket már ismertem, részben teljesen új darabokat.
legnagyobb érdeklődéssel és izgalommal a hattjuk tava előa-
dásaira mentem, ezek hasznos útmutatást adtak a júniusi pre-
mierre. érdekes volt továbbá összehasonlítani a moszkvai
„spartacus”-előadásokat a hazaiakkal. úgy találtam, hogy a
magyar előadás miatt nincs okunk szégyenkezni, megállja a he-
lyét az általam nagyrabecsült szovjet balettművészek produk-
ciója mellett./mti/

--

bb. 3. telex központ, tőzsdeinformáció a bnv-n résztvevő
külföldi üzletemberek számára

1 sz/tr/1e/il la

1969. május 8.

a vásárvárosban megkezdődött a telex-központ szerelése. az
ezzel biztosított állandó és gyors összeköttetés lehetővé
teszi, hogy a bnv alkalmával budapesten tartózkodó külföldi
üzletemberek erre a néhány napra se szakadjanak el cégük köz-
pontjától tájékoztassák azokat tárgyalásaikról, és egy-egy
üzletkötés előtt a tárgyalófelek számára újabb információt kér-
jenek. a magyar ügyfelekkel és üzemekkel, intézményekkel foly-
tatandó megbeszélésekhez a vásárvárosban 500 mellékállomás áll
a kiállítók rendelkezésére.

a budapestre látogató üzletemberek tájékoztatására szolgál
a magyar kereskedelmi kamara, valamint a konjunktúra és piacku-
tató intézet többnyelvű közös kiadványa a piaci árfolyamokról,
fontosabb tőzsdei jelentésekről, amelyet naponta jelentetnek
meg.

helyszíni üzleti tárgyalásokra az eddiginél több helyi-
ség áll a szakemberek rendelkezésére, - ezekben a napokban fe-
jeződik be az újabb tárgyaló építése, új tárgyalóteremsort ka-
pott például a jugoszláv pavilon./mti/

--

- 3 -

bb. 4. utca
ban - ballagási ünnepségek

t vt/gk/zs/il cz

... negyedik osztályai-

1969. május 8.

a középiskolák negyedik osztályaiban csütörtökön volt az utolsó tanítási nap. az érettségire, illetve képesítő vizsgára készülő több mint 50 ezer nappali tagozatos diák a hagyományos ballagási ünnepségen ezuttal búcsuzott tanintézetétől, pedagógusaitól, az alsó évfolyamok növendékeitől. országsszerű virágokkal, feliratokkal díszített tantermek várták az „öreg diákokat”, akik ünnepelőbe öltözve járták végig a gimnáziumok a szakközépiskolák és a technikumok folyosóit, osztálytermeit.

néhány napos pihenő után a végzős fiatalok részére elérkezik a nagy próbatétel: megkezdődik az írásbeli érettségi. az első dolgozatot május 12-én írják magyar nyelv és irodalomból.

a szóbeli érettségi vizsgákat júniusban tartják./mti/

-. -

bb. 5. nyílnak a bükk tavaszi virágritkaságai

vid kz/mm/ká/il la

1969. május 8.

a napsütéses, meleg időben valamennyi tavaszi vadvirág szirmot bontott a bükkben. a gyöngyvirág valóságos mezőket alkot a garadna völgyében az ablakostó környékén és a csanyiki völgyben. kosárszámra szedik és árulják a városok piacain. a nagymezőzt szegélyező bükkerdőkben szirmot bontott a különleges bérciróza, melynek nincs tövise. ugyanott virágozik a csinos és az osztrák tárnics, más néven az encián. a tölgyeseket valósággal ellepte a lila-piros virágú kakasmándikó, a szurdokerdőket pedig a szirti gyöngyvessző. szirmot bontott a bükki ritkaság, a sötétlila virágú északi pofóka, amely hazánkban a bükk sziklás fennsíkján kívül csak a jósvafő környéki karsztos kopáros erdőkben nyílik./mti/

-. -

- 4 -

bb. 6. hír

1 gj/tr/zs/il la

1969. május 8.

uj szociális foglalkoztató ujbudán

a 4. kerületben, a baross utca 75 szám alatt mintegy két és félmillió forint költséggel új szociális foglalkoztató építenek. itt egyebek közt híradástechnikai és papíripari részleget rendeznek be, ahol mintegy 150 csökkent munkaképességű foglalkoztatását biztosítják majd. rajtuk kívül körülbelül 600-an bedolgozóként vállalhatnak munkát. a központi épületben kapnak új otthont a szociális foglalkoztató irodái, műhelyei, raktárai, valamint az anyagkiadási és átvételi helyiségek, amelyek eddig a kerület különböző részein voltak elhelyezve. az új foglalkoztató a tervek szerint 1970-ben adják át rendeltetésének.

edzések a belvárosi óvodákban

több mint 800, 3-6 éves belvárosi kisfiú és kislány rendszeres testnevelését biztosítják az 1969-70-es tanévtől kezdve az 5. kerületi óvodákban. a belváros kilenc gyermekintézményét ugyanis a következő hetekben hónapokban tornafelszerelésekkel - padokkal, ugrószekrényekkel, zsámolyokkal stb. látják el. az óvodai foglalkozások programjába - minden napra, minden csoportban - beiktatják a testedzést, az apróságok ügyességét növelő tornát. ugyancsak programba vették, hogy míg a jó idő tart hetente két alkalommal kirándulásra viszik a kicsinyeket a kerület hárshegyi táborába.

/folyt. köv./

- 5 -

bb. 4. utó
ban - ballagási ünnepségek

Bükk negyedik osztályai-

t vt/gk/zs/il cz

1969. május 8.

a középiskolák negyedik osztályaiban csütörtökön volt az utolsó tanítási nap. az érettségire, illetve képesítő vizsgára készülő több mint 50 ezer nappali tagozatos diák a hagyományos ballagási ünnepségen ezuttal bucsuzott tanintézetétől, pedagógusaitól, az alsó évfolyamok növendékeitől. országszer- te virágokkal, feliratokkal díszített tantermek várták az „öreg diákokat”, akik ünnepelőbe öltözve járták végig a gimnáziumok a szakközépiskolák és a technikumok folyosóit, osztálytermeit.

néhány napos pihenő után a végzős fiatalok részére elérke- zik a nagy próbatétel: megkezdődik az írásbeli érettségi. az első dolgozatot május 12-én írják magyar nyelv és irodalomból.

a szóbeli érettségi vizsgákat júniusban tartják./mti/

bb. 5. nyílnak a bükk tavaszi virágritkaságai

vid kz/mmé/ká/il la

1969. május 8.

a napsütéses, meleg időben valamennyi tavaszi vadvirág szirmot bontott a bükkben. a gyöngyvirág valóságos mezőket alkot a garadna völgyében az ablakostó környékén és a csanyik- ki völgyben. kosárszámra szedik és árulják a városok piacain. a nagymezőzt szegélyező bükkerdőkben szirmot bontott a külön- leges bércirózsa, melynek nincs tövise. ugyanott virágzik a csi- nos és az osztrák tárnics, más nevén az encián. a tölgyeseket valósággal ellepte a lila-piros virágú kakasmándikó, a szurdok- erdők pedig a szirti gyöngyvessző. szirmot bontott a bükki ritkaság, a sötétlila virágú északi pofóka, amely hazánkban a bükk sziklás fennsíkján kívül csak a jósvafő környéki karsztos kopáros erdőkben nyílik./mti/

..

- 4 -

bb. 6. hír

i gj/tr/zs/il la

1969. május 8.

uj szociális foglalkoztató ujbudán

a 4. kerületben, a baross utca 75 szám alatt mintegy két és félmillió forint költséggel új szociális foglalkoztatót építenek. itt egyebek közt híradástechnikai és papíripari rész- leget rendeznek be, ahol mintegy 150 csökkent munkaképességű foglalkoztatását biztosítják majd. rajtuk kívül körülbelül 600-an bedolgozóként vállalhatnak munkát. a központi épület- ben kapnak új otthont a szociális foglalkoztató irodái, műhe- lyei, raktárai, valamint az anyagkiadási és átvételi helyi- ségek, amelyek eddig a kerület különböző részein voltak elhe- lyezve. az új foglalkoztatót a tervek szerint 1970-ben adják át rendeltetésének.

edzések a belvárosi óvodákban

több mint 800, 3-6 éves belvárosi kisfiú és kislány rend- szeres testnevelését biztosítják az 1969-70-es tanévtől kezd- ve az 5. kerületi óvodákban. a belváros kilenc gyermekintézmé- nyét ugyanis a következő hetekben hónapokban tornafelszerelé- sekkal - padokkal, ugrószekrényekkel, zsámolyokkal stb. látják el. az óvodai foglalkozások programjába - minden napra, minden csoportban - beiktatják a testedzést, az apró- ságok ügyességét növelő tornát. ugyancsak programba vették, hogy míg a jó idő tart hetente két alkalommal kirándulásra viszik a kicsinyeket a kerület hárshegyi táborába.

/folyt. köv./

- 5 -

bb. 6./ hi

megszépülnek a baross utcai házak

megkezdtek az idei tatarozásokat a józsefvárosban, ahol főként baross utcában lesznek nagyarányú felújítási munkák. elsőként a baross utca 83, 84, 100, továbbá a bródy sándor utca 25-27 és a népszínház utca 32 számú házakat öltöztetik új köntőbe, s hamarosan hozzálátnak a baross utca 75, 77, 79. számú házak sőtatarozásához is. a felújítással egyidejűleg szokban az épületekben, lakásokban - ahol szükséges - kicserélik a parkettákat, átrakják a cserépkályhákat, továbbá vízvezeték, illetve villanyszerelési munkákat végeznek. a tatarozás során rendbehozzák az elöregedett, elhasznált - dott tetőszerkezeteket is./mti/

--

bb. 7. a náciizmus üldözötteinek bizottsága

k vt/gk/zs/il la

1969. május 8.

május 11-én délelőtt fél 11 órakor koszoruzási ünnepséget rendez a rákoskeresztúri temetőben levő mártíremlékműnél. a koncentrációs táborok felszabadulásának 24. évfordulója alkalmából az egyes táborcsoportok képviselői koszoruzzák meg a fasizmusnak áldozatul esett társaik emléktábláját./mti/

--

bb. 8. csónakká hajtogatható gumimatrac

i tz/hné/1e/il la

1969. május 8.

csaknem egymillió gumimatracot készít idén az országos gumipari vállalat. nagy többségét a vállalat külföldre szállítja, az idei belföldi igényeket ugyanis csak mintegy 40-50 ezer darabra becsülik.

kapható lesz az üzletekben a gondola-star, amely gumimatracként is használható, de laposfenekű csónakká is összehajtogatható. /folyt.köv./

Lett

- 6 -

bb. 8./ csé

a vállalat legérdekesebb újdonsága egy újfajta „gumituta”, vagyis olyan gumicsónak lesz - valószínűleg már a nyár folyamán forgalomba kerül - amely elsősorban a horgászok kényelmét fogja növelni.

ezeket a termékeket az idén még a budapesti palma gyár állítja elő, de már megkezdődött a kempingcikk gyártása az új nyíregyházi üzemben is, egyelőre még csak kisebb mennyiségben./mti/

--

bb. 9. arányosabb gyermekegészségügyi ellátás - korszerűbb műlcődék a fővárosban

i hi/tr/zs/il la

1969. május 8.

a születések száma és aránya a főváros kerületeiben meglehetősen eltérő, s ez többhelyütt bizonyos gondokat okoz a gyermekegészségügyi ellátásban, - állapították meg a főváros illetékesei. különösen a peremkerületeken - kőbányán, pestlőrincen, pesterzsébeten és másutt, fordulnak elő kisebb-nagyobb zökkenők, viszont néhány belső kerületben ahol viszonylag kevesebb a csecsemő így a belvárosban, a józsefvárosban a helyzet lényegesen kedvezőbb. az egyes gyermekorvosi körzetek kis pácienseinek száma 30 és 200 között váltakozik. ezt az aránytalanságot, a tervek szerint, az orvosi és a védőnői állások kerületek közötti átcsoportosításával oldják meg.

a gyermekek járóbeteg-ellátásában főképpen a serdülőkorúak gondozása jelent problémát. jelenleg az ipari tanulók egészségügyi ellátását részben a munkaügyi minisztériumhoz tartozó szervek végzik. a következő években a 14-18 évesek gondozását az iskolaorvosi és az üzemorvosi hálózat segítségével egységesen szervezik meg, a tanácsai egészségügyi ellátás keretében. a gyermekegészségügy fejlesztésében nagy előrehaladást jelent majd a gyermekkorházak hálózatának kialakítása. jelenleg ugyanis a gyermekek gyógyintézeti elhelyezésére szolgáló mintegy 2 700 ágy egyrésze felnőtt-kórházak gyermekosztályain van. /folyt.köv./

Lett

- 7 -

bb. 9./

a gyermekórházak bővítését és rekonstrukcióját viszont úgy akarják elvégezni, hogy mindenütt biztosított legyen - a kórházakkal szoros kapcsolatban és lehetőleg egy helyen - a gyermek szakrendelőintézeti feladatok ellátása.

a gyermekvédelem fontos része a bölcsődei hálózat fejlesztése. az intézetek befogadóképességének 1970-ig tervezett növelésével a 0-3 évesek több mint egynegyede számára válik lehetővé az intézeti elhelyezés. több városrészben viszont új gyermekintézményeket kell építeni. annál inkább szükséges, mert a gyermekgondozási segély bevezetése után - különösen a külső övezetekben - mintegy kétezer bölcsődés gyermeknek nem tudtak helyet biztosítani. problémát okoz továbbá, hogy a meglévő 299 bölcsőde közül 52-nek nincs kertje, 142 intézményben javarészt megoldatlan a gyermekek levegőztetése, mintegy 100 bölcsődében pedig a mozgásfejlődéshez szükséges feltételek hiányzanak, például hempergő, stb. a következő időszakban ezek helyett korszerűbb intézmények építését tervezik./mti/

-. -

bb. 10. a világirodalom remekei rádió-változatban

1 ot/gk/zs/11 la

1969. május 8.

május 12-től négy folytatásban sugározza a rádió franz werfel, musa dagh negyven napja, című regényének rádióváltozatát. a művet sinkovits imrével és tolnay klárral az élen rangos előadógárda szólaltatja meg. egyébként folytatják a csaknem egy évtizedes hagyományt, hogy a világirodalom remekeit dramatizált változatban sugározzák.

szalagon van a korunk hőse, s készen áll a germinál rádió-változatának szövegkönyve. hamarosan hangszalagra veszik maupassant, a szépfiú, című művét, amelyet két ötvenperces részletben adnak majd elő.
/folyt.köv./

Leh

- 8 -

bb. 10./

a dramatizált klasszikusok sorában elhangzik továbbá az „elvesztett illúziók”, és szergej jeszenyin pugacsovja is. a 20. század nagy műtermeinek írásaiból megszólaltatják bertolt brecht, a blok és ivo andric műveit, felvétel előtt ál zweig „grisa őrmester-e, franz kafkától pedig a „kastély”,

a vox humana sorozatban dramatizálják a világirodalom nagy népi eposzait. már megtartották az „iliász”, olvasó-próbáját, s a tervek szerint juliusban sugározzák, ötször hatvan perces adásban. „baal viselt dolgai, harcai, halála és fel-támadása”, címmel ujjászületik a mintegy 8 000 éves ugariti hősköltemény, amelynek „kézirátát”, 39 évvel ezelőtt ásták ki a régészek. hangszalagra veszik a „kadej kán-t”, a kirgizek nemzeti eposzát. is./mti/

-. -

bb. 11. kapitális dámlapátokat találtak gyulajon

vid kz/mné/ká/il la

1969. május 8.

két kapitális dámlapátot találtak a gyulaji erdő- és vadgazdaságban az elhullajtott agancsok összegyűjtése közben. az egyik 2.10, a másik 2.20 kiló súlyu. a lapátok másik felét is hozzáképezve a két dámbika feltehetően 5-5 kiló feletti súlyu fejdísz hordott, ami a világ legszebb dámagancsai közé számítható. az elhullajtott gimszarvas-agancsok között is több kapitális akadt. ezeket párban sikerült megtalálniok a vadászoknak./mti/

-. -

bb. 12. tudományos kutatók az oktatásban - oktatók a tudományos kutatásban

1 fe gk/zs/11 la

1969. május 8.

a magyar tudományos akadémia elnöke és a művelődésügyi miniszter a munkügyi miniszterrel egyetértésben - utasításban - szabályozta a tudományos kutatók és oktatók cseréjét.
/folyt.köv./

Leh

- 9 -

ennek értelmében az akadémia intézeteinek tudományos munkatársai, oktatói, illetve a felsőoktatási intézmények oktatói önkéntes jelentkezés alapján, a megállapított fizetés érintetlenül hagyásával, meghatározott ideig - hat hónaptól két évig - részt vehetnek a kutatói, illetve oktatói munkában. a kutatók és oktatók cseréje általában a viszonyosság alapján történik, ez azonban nem feltétele a cserének. az említett határidő esetenként meghosszabbítható, ez a két fél közös megegyezése alapján realizálódik. a cserén alapuló munkahelyváltoztatás kirendelés útján történik.

az oktató nevelő-munkára alkalmas kutatókat az intézet igazgatója javasolja az illetékes egyetemi tanszékvezetőnek illetve a felsőoktatási intézmény vezetőjének. ez utóbbiak pedig az oktatókra tesznek javaslatot a kutató intézet igazgatójának.

a felsőoktatási intézményekbe kerülő kutatók feladata lesz, hogy előadásokat tartsanak, gyakorlatokat és szemináriumokat vezessenek, emellett természetesen az egyetemi tanszék profiljának megfelelő kutató munkába is bekapcsolódnak. a tudományos minősítéssel rendelkező kutatók, akik két éven át sikeres munkát végeztek az oktatás terén, kérhetik az egyetemi, főiskolai tanári, illetve az egyetemi, főiskolai docensi címet. az oktatókat a tudományos kutató intézetekben az őket érdeklő - korábbi kutatásainak megfelelő - témakörbe kell bekapcsolni. továbbképzésük azonban nem szolgálja szükségképpen azt a célt, hogy az akadémiai intézetben a tudományos fokozat elnyerésére disszertációt készítsenek, de ennek lehetősége nincs kizárva./mti/

221

bb 13. hogyan alakul a következő hetekben az öntözőfelszerelés-ellátás? - 150 kilométer hosszú öntözőcsövet vásároltak eddig a mezőgazdasági Üzemek

1 jf/j zs bh la

1969. május 8.

már a két-háromhetes szárazság is elegendő volt ahhoz, hogy meginduljon a mezőgazdasági Üzemek anyagbeszerzőinek rohama a vidéki agroker-telpek raktárai ellen. ezekben a napokban kétségkívül az öntözőcső és a különféle felszerelés a legkelendőbb mezőgazdasági alkatrész. az agrotárszt illetékesei a következő hetekben várható ellátásról elmondották: a mezőgazdasági Üzemek idén, május elsőnapjáig keréken 150 kilométer hosszú öntözőcsövet vásároltak. ez a mennyiség legalább 25-30 százalékkal több az előzetes igénynél, ami azt mutatja, hogy a kereskedelem ezúttal előrelátóan gondoskodott a biztonsági tartalékról. az ellátásban mutatkozó zavarokat részben az okozta, hogy a gyártó vállalat - különféle kooperációs nehézségek miatt - késve szállított 4000 öntözőcsövet, valamint 900 000 forint értékű szűrőfejet és idomot. ezeket a tételeket még az első negyedévben át kellett volna adni, és az emiatt adódó hiány az ellátásnál is érződött.

jelenleg a mezőgazdasági Üzemek öntözőagregát-igényét sem tudják hiánytalanul kielégíteni, de az ígéret szerint ezen a téren is gyors javulás várható. a gyártó vállalatnak április végéig a kereskedelem rendelkezésére kellett volna bocsátani 150 különböző teljesítményű szivattyút, ezzel szemben jelenleg is csak 110 darab került be az agroker-raktárba. az öntözőcsöveket és az agregátokat azonban a következő hetekben folyamatosan szállítják majd, és így várhatóan zökkenőmentesebb lesz az ellátás. még kedvezőbb lesz a helyzet, ha sikerül nyélbe ütni az agrotárszt által kezdeményezett jugoszláviai öntözőcső-vásárlást. a társzt - külkereskedelmi jogával élve - a külkereskedelmi minisztérium behozatali engedélyével 25 000 százharmincas és 20 000 nyolcvanötös öntözőcsövet akar vásárolni a szomszédos országban. az agrotárszt megbízottal az újvidéki vásáron folytatnak tárgyalásokat a kereskedelmi megállapodással kapcsolatban./mti/

8.40 bh

110 900 Dne

bb 14. „csucsvízmű”

épült miskolc részére a hernád parton

vid/ká bh la

1969. május 8.

Évről évre visszatérő gondja az új városnegyedekkel gyorsuló miskolcnak a lakosság ivóvizellátása. Jelenleg miskolc-tapolcáról és a bükk-i karszforrásokból látják el a várost, ezek a víznyelő helyek naponta átlagosan 50 ezer köbméter ivóvizet adnak. Ennek egy részét azonban az ipari üzemek is használják. Emiatt - különösen a nyári hónapokban - a városnak víz-gondjai vannak.

Újabb ivóvíznyelő hely felkutatását tette szükségessé az is, hogy miskolcon évente átlagosan ezer-ezerötszáz új lakás épüljön majd az új városrészekben, az avason, adósgyőri városközpontban, valamint a győri kapuban. Az új lakások mintegy kétezer-ötszáz köbméterrel növelik a napi vízigényt.

A város krónikus ivóvízhiányának megszüntetésére új „csucsvízmű” építését határozták el a hernád partján. Böcs község határában, a folyó kavicssteraszain alakítják ki az új vízművet, amely teljes kiépítéskor napi harmincezer köbméter vizet juttat majd a lakosságnak. Ez a város igényét 1980-ig elégíti ki. A „csucsvízmű” tervezése megkezdődött. A víz városba vezetéséhez mintegy húsz kilométernyi csőhálózatot építenek ki, amelynek nyomvonalát kijelölték. A vezeték építését még az idén megkezdik. Az új vízmű első üteme 1971-ben kezd meg működését - napi tizenötezer köbméter kapacitással./mti/

bb 15. a balatoni halászi vállalat új melléküzemága: a halastavi kacsatenyésztés

vid/ká bh la

1969. május 8.

Január elseje óta a balatoni halászi vállalatához tartoznak a buzsáki, a balatonlellei és az uzsai halastavak. A vállalat a gazdaságirányítási rendszer adta lehetőségekkel élve ezeken a tavakon melléküzemágként kacsákat nevel. A saját keltetőjükből kikerült kis kacsákat előnevelés után másfél kilós súlyban kihelyezik a tóba, ahol ideális körülmények között gondozzák őket. Az első „kiteleltetés” során nyolcezer kacsát szállítottak a tavakra. Ezek ötven napos korukra érnek a két és fél kilogrammos átlagsúlyt. Az első szállítmányt már át is adták a baromfiipari országos vállalat kaposvári gyárának. A balatoni halászok ebben az évben összesen 170 ezer halastavon nevelt peccenyekacsát értékesítenek./mti/

8.44/szb

- 12 -

WY

bb 16. házigyárak együttműködése a paneles lakásépítési technológiák fejlesztésére

vid/ká bh la

1969. május 8.

Az országos lakásépítési program mielőbbi megvalósítására egyre több nagytermelékenységű házigyár kezd meg munkáját. A már működő üzemekben széleskörű kutatásokat folytatnak a technológiák fejlesztésére. Az egyéni kutatások összehangolására a magyarországi házigyárak most együttműködésre léptek. A budapesti, győri, borsodi, valamint az épülő hajdu és csongrád megyei házigyárak összehangolják a panelek gyártására, összeszerelésére és fejlesztésére irányuló tevékenységüket, az új technológiákat közös anyagi fedezet felhasználásával dolgozzák ki. A borsod megyei állami építőipari vállalat - ahogy erről hamos károly vezérigazgató-helyettes tájékoztatta az mti munkatársát - két érdekes és jelentős témával vesz részt az együttműködésben. Az egyik a házigyári falelemek külső felületének olcsó és tartós színezése, a másik: házigyári panelekből husz, vagy annál is több emeletes magasházak összeszerelése. A magas házakat az eddigi elképzelés szerint egyes technológiával készítik el. Szeléször csuszózsálszalassal felépítik a ház magját, amelyben elhelyezik a lépcsőházat, és a felvonókat. Az így kialakított „vasbetontorony” tetejére darut helyeznek, amelynek segítségével a mag köré rakják a lakások kialakításához szükséges paneleket. A egyes technológia kivitelezési tervein már dolgoznak és annak felhasználásával először ózdon szeretnek össze egy 15 emeletes lakóházat./mti/

bb 17. kiadvány békés megye 250 éves közigazgatási történetéről

vid/ká bh la

1969. május 8.

Békés megye területe többször változott az elmúlt 250 év alatt. A végleges kialakításkor, 1950-ben csongrád, szolnok, a volt csanád és bihar megyéből kapcsoltak ide községeket. Az 1700-as években mindössze a gyulai és a békési járás tartozott ide, ma 6 járás és 4 város alkotja a megyét.

A békés megyei levéltárban sok érdekes adatot őriznek a közigazgatásról, a városok, járások számszerű fejlődéséről, a tanya-központokból kialakult új községekről. A levéltár most kiadványt jelentet meg a megye közigazgatásáról, amely hü képet ad 250 év változásairól./mti/

8.55/szb

- 13 -

WY
11.2. DM

bb 18. feltérképezik a hazai talajok mikroelem ellátottságát - elkészült az ötéves tudományos program

vid/kz ká h la

1969. május 8.

a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium a keszt-helyi agrártudományi főiskolát bizta meg a talajerő gazdálkodással kapcsolatos kutatások, vizsgálatok koordinálásával. a rendkívül széleskörű feladat egyik legfontosabb része a mikroelem kutatások irányítása. erre a célra keszt-helyi központtal megalakult az országos mikroelem munkabizottság, amely hat tudományos intézmény szakembereit fogja össze. a szakbizottság kidolgozta a következő 8 év kutatási programját, az eddigi megállapítások szerint talajtípusaink 50 százalékánál 1, 20 százalékánál pedig több mikroelem hiányával kell számolni. a talajban kis mennyiségben található, de rendkívül fontos fémek hiánya zavarokat okoz a növényi és az állati szervezetekben egyaránt. ezek pótlása az állattenyésztés eredményességét országosan 8 százalékkal, egyes helyeken pedig 50 százalékkal is növelné.

a nagyszabású program első részében a kutatók feltérképezik a hazai talajok mikroelem ellátottságát és a továbbiakban kidolgozzák azok pótlásának módjait, a növénytermesztésben és az állattenyésztésben egyaránt. munkájuk során felhasználják a külföldi tapasztalatokat is. az ötéves programban a helyszínen tanulmányozzák csehszlovákia, a szovjetunió, az ndk, ausztria, az nszk, lengyelország és angliá szakembereinek ezen a téren elért eredményeit./mti/

--

bb 19. kétszázhuszmillió forint az ózdi kohászati üzemek fejlesztésére

vid/kz ká bh la

1969. május 8.

az ózdi kohászati üzemek fejlesztésére az idén kétszázhuszmillió forintot fordítanak. ennek nagyobb részét, kétszázmillió forintot saját erőforrásból fedezik. ebben az évben befejezik a martinacélmű még hátralévő rekonstrukciós munkáit, a kohók egyenletesebb üzemeltetéséhez új léghevítőt építenek. két bugaolló telepítésével korszerűsítik a hengerműben a kikészítés munkáját. ebben az évben hozzáfognak a korszerű üzemegészségügyi intézet, valamint két nagyobb öltöző-fürdő felépítéséhez is./mti/

--
- 14 -

8.58 bh

W
H. Dm

bb 20. vietnami nap nagyszénáson - megkezdődött a tavaszi békehónap eseménycsozata a viharsarokban

vid bh -cz

1969. május 8.

a tavaszi békehónap nyitányaként vietnami napok kezdődtek csütörtökön a viharsarokban. a hazafias népfront megyei bizottsága nagyszénás községben rendezett szolidaritási és békegyűlést egybekötött barátsági napot, melyre vietnami vendégek is érkeztek. a falu párt-, tanács- és tömegszervezeti vezetői bemutatták a vendégeknek termelőszövetkezeti gazdaságukat, szociális és egészségügyi létesítményeiket, majd együttesen részt vettek a községi művelődési házban megtartott békegyűlésen. a harcoló vietnami nap képviselői felszólalásukban meleg hangon mondtak köszönetet az együttérzésért, a tettekben megnyilvánuló szolidaritásért.

a következő napokban dévaványán, andrődön és mezőhegyesen kerül sor hasonló rendezvényekre a vietnami vendégek részvételével./mti/

--

bb 21. megkezdődött a szentesi karalábé exportja

vid / bh -cz

1969. május 8.

csongrád megyében terem országos viszonylatban a legtöbb korai karalábé szentes, Mindszent és csanytelek körzetében. csütörtökön indult az első nagyobb szállítmány külföldre: mintegy 50.000 darab primőr t. küldtek anémet demokratikus köztársaságba. az 5 centiméternél nagyobb átmérőjű karalábékból a hazai piaci igényeket is kielégítik. rendszeresen szállítanak budapestre, miskolcra, tatabányára, győrbe és salgótarjánba.

egyelőre a fóliasátrokban nevelt növényekről szüretelnek, de a jövő héten már beérkezik a szabadföldi ültetvények termése. a szövetkezetek csongrád megyei értékesítő központja a tavaszi idényben több mint 12 millió darab karalábét vásárol fel./mti/

--

- 15 -

9.54 bh

W
H. Dm

bb 22. megkezdődött a kamilla aratás és feldolgozás a sárréten
vid bh -cz 1969. május 8.

a sárrét szikes legelőin, az utak mentén és parlagföldeken évente 35 fajta értékes gyógynövényt gyűjtenek be, az első illatos aratás - a kamilla begyűjtése - megkezdődött. szeghalom környékén reggelenként százával indulnak a mezőre s speciális fésűkkel nyírják az aprósárga virágokat, némelyek naponta több száz forint értéket adnak át a begyűjtő teteperen. a herbária szeghalmi üzemében éjjel nappal szárítják, csomagolják a kamillát, amiből a világ minden tájára: többek között amerikaiába, japánba, olaszországba, hollandiába - exportálnak. szeghalmon legatöbb 18 vagon kamilla feldolgozására készülnek./mti/

bb. 23. orosz-szakos tanárok utaztak a szovjetunióba
k vt/tm bh -cz 1969. május 8.

a magyar-szovjet kulturális egyezmény ez évi munkaterve alapján csütörtökön reggel 17 orosz-szakos középiskolai tanár utazott a szovjetunióba, ahol hat hetes továbbképző tanfolyamon vesznek részt./mti/

bb 24. kilencvenmillió forint állami támogatás vízrendezésre, talajjavításra
vid bh -cz 1969. május 8.

az elmúlt hónapokban 79 népi ellenőr vizsgálta vas megyében, hogyan alakul a vízrendezési, talajjavítási munka hatékonysága, s az erről készített jelentést vitatta meg csütörtöki ülésén szombathelyen a vas megyei népi ellenőrzési bizottság.
/folyt. köv./

10.30/szb

DK
110-Dm

bb 24. / kilencvenmillió... 1. folyt./ bh

az ülésen megállapították: a talajjavításra, vízrendezésre fordítható állami támogatás összege 1965-től évről évre nőtt. három év alatt mintegy 90 millió forintot költöttek erre a célra. hiba volt azonban az állam nyújtotta összeget nem használták fel teljes egészében ennek oka, hogy a kiviteli tervek pontatlannak, kevés a szakember, nem megoldott a gépi felszereltség, s egyes tsz vezetők még nem értették meg e munka jelentőségét.

kiemelt feladatként kezelik a megyében az Őrségi tájegység vízrendezését, talajjavítását, amely 91 községet és 34 tsz-t érint. az Őrségi program célja a sekély termőrétegű, rossz vízgazdálkodású, savanyú, erodált talajok termőképességének javítása. a bizottság megállapította, hogy a komplex talajjavítás jelentős eredményeket hozott. a javított területeken új növényeket - lucerna, szudánifű - honosítottak meg s számottevő mértékben növekedett valamennyi növényfélése terméshozománya.

a megye másik tájegységén, az ugynevezett cseri területen befejezéshez közeledik a vízrendezés és talajjavítás. ennek eredménye, hogy a javítás előtti 3-5 mázsás holdankénti gabonatermés például 10-14 mázsára nőtt.

felhívta a népi ellenőrzési bizottság a figyelmet, hogy többet kell törődni a hegyháti tájegység talajának javításával, gyorsítani kell, ahol még hiányzik, a komplex vízrendezési és talajjavítási tervek elkészítését./mti/

- 17 -

10.45/szb

WT

bb 25. kedvezően hatott a nagyobb önállóság - ülést tartott szombathely város tanácsa

vid bh -cz

1969. május 8.

az elmúlt évi tanácsi költségvetés és fejlesztési alap végrehajtásáról tárgyalt csütörtöki ülésén szombathely város tanácsa. a tanácsülés megállapította, hogy a tanácsi gazdálkodásban kedvezően hatott a nagyobb önállóság, cselekvési, döntési lehetőség. a költségvetés jelentős részét, több mint 43 millió forintot fordították kulturális célokra. állami lakóházak felújítására 13 millió forintot, utak, hidak építésére, javítására mintegy nyolcmillió forintot költöttek. átadtak 380 tanácsi kezelésben lévő lakást, 15,4 kilométer szilárd burkolatú járda épült, bővítették a vízvezeték, a villamos, és a csatornahálózatot, új körzeti orvosi rendelőköt, 40 kisgyermek befogadására alkalmas bölcsődét, 16 tantermes korszerű általános iskolát adtak át rendeltetésének.

az új létesítmények mielőbbi felépítését, a fejlesztési tervek megvalósítását a lakosság több mint négy millió forint értékű társadalmi munkával segítette.

a tanácsülés megvitatta és elfogadta a beterjesztett jelentést./mti/

--

bb 26. természet védelmi napok vas megyében

vid bh -cz

1969. május 8.

az idén május 11-től 18-ig rendezik meg a már hagyományos természetvédelmi napokat vas megyében, melyre minden eddiginél gazdagabb, színesebb programot állítottak össze. az ország minden részéből érkező vendégek részére négy alkalommal rendeznek kiállítással egybekötött népszerű ismeretterjesztőnapot. a megnyitón cellidőműködés megkoszorúzzák a nagy botanikus, gayer gyula emlékművét, majd a ság-heggyel ismerkednek meg a résztvevők. a következő napokon honismereti és természetvédelmi tanácskozást rendeznek, megalakítják a szombathelyi szépítő egyesület természetvédelmi csoportját, koszorúzási ünnepséget tartanak kőszegen a chernel-emlékműnél. ambrózy-migazzi istván, a jeli botanikus-kert megteremtője születésének századik évfordulója alkalmából tanakajdon felavatják ambrózy sirját. a természetvédelmi napokon kerül sor a szabó-hegyi parkerdő ünnepélyes felavatására s a megye iskoláiban is megünnepelik a madarak és fák napját./mti/

--
- 18 -

10.55 bh

WT
19.00.00

bb 27. koszorúzási ünnepség a szovjet hősök emlékművénél az ndk felszabadulásának évfordulója alkalmából

t fe/gk szb - cz

1969. május 8.

a német demokratikus köztársaság felszabadulásának 24. évfordulója alkalmából dr. herbert plaschke, az ndk budapesti nagykövete és a nagykövetség dolgozó csütörtöki koszorú helyezték a szovjet hősök emlékművére a szabadság téren. a koszorúzási ünnepségen jelen volt bojti jános külügyminiszterhelyettes, bartos istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, pesti andre vezérőrnagy, budapest helyőrségi parancsnoka, valamint a külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa. ott volt f.j. tyitov, a szovjetunió budapesti nagykövete és a nagykövetség több diplomatája, továbbá az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet csapatok képviselőjében p. m. petrenko altábornagy./mti/

--

bb 29. először ballagtak egészségügyi szakközépiskolások szombathelyen

vid-ká szb -cz

1969. május 8.

nyugat-magyarország egészségügyi központjában, szombathelyen, csütörtöki először ballagtak egészségügyi szakközépiskolások. az entzbruder dezső gimnázium- és szakközépiskolában 36 lány négy év alatt olyan egészségügyi képzést kapott, amivel rendelőintézeti asszisztensi munkakört tölthet be. erről az érettségi bizonyítvány mellé hivatalos okmányt kapnak.

az érettségi után a végzetek egy része orvosi egyetemen és más egészségügyi intézményben folytatja tanulmányait. a többi nem tanulók szombathely új korszerű, több megyét ellátó rendelőintézetében helyezkednek el.

a lányok körében rendkívül népszerű iskolatípusból az idén már két első osztály indul./mti/

--

11.40/szb

-19

WT
19.00.00

bb 28. közlekedésgépészeti tudományos ülészak győrtt
vid /j ká bh -cz
1969. május 8.

a budapesti műszaki egyetem közlekedésgépészeti kara rendezésében kétnapos tudományos ülészak kezdődött győrtt. az első napon, csütörtökön délelőtt a városi tanács dísztermében nemes dezed, az mszmp pb tagja, az aktuális belpolitikai helyzetről tartott tájékoztatót./mti/

bb 30. elektrohidraulikus másoló- marógép, agyáramvizsgáló
- sok újdonságot mutatnak be a bnv-n a komárom megyei üzemek
vid ká bh -cz
1969. május 8.

csütörtökön utra készen álltak a komárom megyei üzemekben a bnv-re kerülő gyártmányok. a megye gyárai sok újdonságot mutatnak be az idén. a szim esztergomi marógépgyárának gépei közül az ms 320-02 elektrohidraulikus másolómarógép számíthat a legnagyobb érdeklődésre. ezzel neveztek a vásár nagydíjért folyó versenybe. elődje is több díjat nyert, az új változatot optikai mérőrendszerrel is ellátták. az elektronikus mérőkészülékek esztergomi gyárának legkiemelkedőbb berendezése a 16 csatornás elektronikus agyáramvizsgáló, amellyel az európai eeg gyártó cégek élvonatába kerültek. az agy bioelektronikus tevékenységét vizsgáló legújabb gyártmányokkal a legnagyobb klinikák és kutató intézetek igényeit is ki tudják elégíteni. számos új készülékkel jelentkezik a vásáron az esztergomi labor műszeripari művek is. köztük van az orvosok új „fegyvertársa”, a sterile, amely az eddig használt kifőző edényekkel szemben az autóklav elve alapján, nyomás alatt csirátlanít, s így minden fajta baktérium törzset elpusztít.

elsődíben mutatják be a tatabányai szénbányák jó export lehetőséget ígérő, nagy teljesítményű zagy szivattyúit, amelyeket egy angol céggel együttműködve készít. ezek a berendezések az erősen koptató hatású, szilárd anyagokat tartalmazó zagyokat is nagy teljesítménnyel tudják szállítani. a nyergesujfalui viscosagyár újdonságai között szerepelnek majd azok a kötöttárúk, amelyeket a feldolgozó ipar az üzem újfajta szintetikus szálaiból állít elő. a tatálmányi hivatal pavilonjában állítja ki az esztergomi ikáty-hacsempagyár univerzális szén, fa, olaj és gáztüzelésre egyaránt alkalmas cserépkályháját./mti/

11.45/szb

- 20 -

✓
BNDM

bb 31. módosították a műemlékvédelemről szóló rendeletet
1 sb/j szb ie
1969. május 8.

napirendre került az építési engedélyek egyszerűsítése. az építésügyi és városfejlesztési minisztérium tervei szerint egy-két hónapon belül kiadják ezt a rendeletet, amely nemcsak az engedélyek beszerzését könnyíti meg, hanem kiterjeszti az engedély nélkül elvégezhető építési munkák körét. többek között nem kell majd engedélyt kérni ahhoz, hogy ajtó- vagy ablaknyílást vágjanak a lakóház falán, vagy válaszfalat építsenek. ez a változás azonban veszélyeztetné a műemléképületeket. ennek megelőzésére az építésügyi és városfejlesztési miniszter máris intézkedett, s módosította a két évvel ezelőtt megjelent műemlékvédelmi rendeletet.

korábban a műemlék vagy műemlék jellegű épület külső-belső felújításához, bővítéséhez vagy a műemlék művészi értékét bármilyen módon érintő egyéb munkálatok elvégzéséhez építési engedélyt és egyúttal a műemlékvédelmi hatóság hozzájárulását kellett kérni. az új rendelkezés szerint ilyen munkákhoz most már akkor is feltétlenül meg kell szerezni a műemlékvédelmi hatóság hozzájárulását, hogyha egyébként építési engedélyre nem lenne szükség. ezt a hozzájárulást az építetőnek kell kérnie. nagyobb munkálatok esetén - amikor továbbra is szükség lesz az építési engedélyre - a tervezőnek kell majd beszereznie a műemléki hatóság hozzájárulását.

a módosító rendelkezés alapján az építésügyi és városfejlesztési miniszter fenntartotta magának azt a jogot, hogy az országos jelentőségű, kiemelkedően fontos műemlékek ügyében maga intézkedjen. egyéb ügyekben az országos műemléki felügyelőség, a főváros területén a budapesti műemléki felügyelőség az illetékes. ez a rendelkezés azonban lehetővé teszi, hogy később más városokban is majd a tanács vb építési szakigazgatási szervezete lássa el a műemlékvédelmi hatóság feladatát.

a magyar közlöny és május 8- számában megjelent rendelet a kihirdetéssel hatályba lépett. /mti/

- 21 -

11.50 bh

W
BNDM

bb 32. féldőben a dunaujvárosi 1. számú nagykohó átépítése

vid ká bh -cz

1969. május 8.

a dunai vasmű 1. sz. nagykohójának átépítése csütörtökön féldéjehez érkezett. a csütörtöki kooperációs értekezleten megállapították, hogy a szerelők és a kemencekőművesek általában tartják a rövidített ütemtervben megállapított határidőket. a munka legnehezebb időszaka most következik; május 9-én kezdik meg a kohófenék falazását azokkal a lengyel karbontéglatömbökkel, amelyek egyenként ötszáz-ezerkétszáz kilósak. május 14-én munkába állnak az aknafalazó kőművesek is.

a szerteágazó munka műszaki irányítását megkönnyíti az a hat urh-s rádió-telefon, amelyeket a munkahelyek vezetői első-ízben használnak kohóátépítésnél./mti/

bb 33. bolyai jános nevét vette fel az új salgótarjáni gimnázium

vid ká bh -cz

1969. május 8.

csütörtökön névadó ünnepséget rendeztek a salgótarjáni városközpont új tizenhat tantermes gimnáziumában. az ünnepségen hankó jános, a nógrád megyei tanács vb elnökhelyettese ismertette a megyei tanács határozatát, melynek alapján a gimnázium a nagy magyar matematikusnak, bolyai jánosnak a nevét viselheti. dr. tóth istván, a városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke zászlót ajándékozott a gimnáziumnak. zászlóval ajándékozta meg a bolyai gimnáziumot a kish nógrád megyei bizottsága is. a névadó ünnepségen dr. fekete józsef, a művelődésügyi minisztérium közoktatási főosztályának vezetője mondott ünnepi beszédet.

az ünnepség alkalmából bolyai napok kezdődtek a gimnáziumban. a három napos program keretében több kiállítás nyílik, diákköri konferenciát rendeznek./mti/

11.55 bh

WF
13.15-Dm

- 22 -

bb 34. jól jött a csapadék - bár egyelőre nem az „igazi”, májusi esőt kapták a földek

1 jf/mm bh -cz

1969. május 8.

három-négy hét után a szerdai és a csütörtöki nap hozta jó formán az első csapadékos órákat a mezőgazdaság számára. a vidékről korábban érkező jelentésekből arra lehetett következtetni, hogy a csapadék már nagyon is elkelne a földeken, hiszen áprilisban a természet 20-30 milliméternyi esővel maradt adós és ez a hiány a növényi kultúrák fejlődésénél országsszerte éreztette hatását.

a most megkezdődő esőzések azonban egyelőre nem jelentik az aranyat érő májusi csapadékot, hiszen egyelőre nem az évszakhoz „illő”, csendes, tartós eső hullott, hanem a várva-várt csapadék záporok formájában érkezett. az eső területi eloszlása sem volt túlságosan egyenletes. a csapadék mennyisége: 2-20 milliméter között váltakozott, de sok helyen ugyanakkor egyáltalán nem kapott újabb nedvességet a talaj. ott, ahol kiadós zápor hullott, sokat segített a melegtől elcsigázott növényzetet, másról azonban a csapadék csak arra volt elég, hogy elverje a port.

különösen sokat segített az eső és már maga fethősödés is a kertészetekben. a paradicsom palántákat a gazdaságok 8-10 nappal ezelőtt ültették ki, de akkor a talaj is száraz volt és időközben a forróság is megviselte a fiatal növényeket, a legtöbb veszteséget az okozta, hogy az erős párolgás kiegyenlítésére a még kialakulatlan gyökerzetten át nem jutottak megfelelő nedvesség utánpótláshoz a zsenge palánták, amelyeknek gyökerezési folyamata igazából csak most indul meg. a paprika kiültetésére ennél jobb időt nem is lehet kívánni - így vételeknek a mezőgazdászok. ebben a borus-esős időszakban megindulhat a gyökerezés és vele egyidőben az asszimiláció is.

mindent egybevetve: az „igazi”, májusi eső még várat magára, de a záporok hatására „fellelegeztek”, a növényi kultúrák./mti/

12.10 bh

WF
13.50-Dm

- 23 -

bb 35. szocialista állami életünk fejlődésének időszerű kérdései - Kállai Gyula előadása az MSZMP politikai akadémiáján

szb -cz

1969. május 8.

Mint már hírt adtunk róla, az MSZMP központi bizottsága politikai akadémiáján szerdán előadást tartott Kállai Gyula, az MSZMP politikai bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke szocialista állami életünk fejlődésének időszerű kérdései címmel.

Előadásának bevezető részében történelmi visszapillantást adott a munkásosztály államának fejlődéséről, majd így folytatta:

- szocialista államunk - különösen 1956 után, amikor tevékenységében kijavítottuk a Lenini elvektől eltérő torzulásokat - alapvetően eredményesen látta el feladatait; most azonban fejlődésünkben újabb feladatok várnak rá, amelyek megkívánják, hogy behatároljuk a foglalkozunk az államélet továbbfejlesztésének kérdéseivel.

ennek okait elemezve rámutatott: az egész népgazdaságban osztatlanul uralkodóvá lettek a szocialista társadalmi viszonyok. Leraktuk és megszilárdítottuk a szocialista társadalmi rend alapjait, társadalmunkban valamennyi osztály és réteg alapvető érdekei azonosak. Mindez az államhatalom tevékenységében fokozottabban előtérbe helyezi a gazdasági-szervező, kulturális-nevelő munka jobb, hatékonyabb elvégzését.

- az osztályviszonyok megváltozása, a kibontakozó szocialista nemzeti egység elengedhetetlenül szükségessé teszi azt is, hogy az államhatalom még nagyobb mértékben támaszkodjék a tömegekre, bevonja őket munkájukba, s ily módon tovább szélesítse a szocialista demokráciát

- a szocialista építőmunka több mint két évtizede alatt az ipar, a mezőgazdaság, a kereskedelem, a szolgáltatások, a tudomány és a kultúra nagyarányú mennyiségi és minőségi fejlődésen ment át. Hazánkban is kezd kibontakozni a tudományos-technikai forradalom. Mindez az államtól új, korszerűbb és hatékonyabb vezetési-irányítási módszereket követel.

/folyt.köv./

12.15 bh

13.30 Dm

- 24 -

bb 35. /szocialista állami... 1. folyt./-szb

ezután államhatalmunk jellegének és funkcióinak kérdéseit fejtegette.

- államunk a proletariátus diktatúrája - mondotta -, amely most már az egész néppel szervezett munkásosztály politikai hatalma. Következésképpen a magyar népköztársaság - a dolgozó nép szocializmus építő állama. Léte, tevékenysége igazolja Marx, Engels és Lenin előrejelzését, akik rámutattak arra, hogy csak a proletariátus diktatúrája lehet a kapitalizmusból a kommunizmusba való átmenet történelmi korszakának államhatalma.

- az állam szerepének erősödése világjelenség, mégis vannak olyan nézetek - elsősorban jugoszláv teoretikusok között -, amelyek szerint a mai szocialista társadalmi viszonyok között az állam központi szerepének csökkennie kell. A szocializmusért folytatott harc legfőbb kérdésévé szerintük a „bürokratikus etatizmus, elleni harc, a szocializmus megtestesítőjévé pedig az ugynevezett társadalmi öngazgatás válik. Az állam etatizmusának idő előtti - tehát a kommunizmus világméretű győzelem előtti - felvetése és tudatos siettetése a meglévő szocialista vívmányokat fenyegeti. Hangsúlyoznunk kell azonban azt is, hogy még a jugoszláv gyakorlat sem tükrözi ezt az elméletet, mert a jugoszláv szövetségi szocialista köztársaságban mind ez ideig - s ez törvényszerű - erős államhatalom és jelentős adminisztratív államapparátus működik.

- a kínai népköztársaságban viszont sajnos a szocialista forradalom betetőzésének kikiáltott „nagy proletár kulturális forradalom, során szétzúzták a szocialista államot, annak a nép által választott és a népek felelős szerveit, s helyébe a mao-csoport nyílt katonai diktatúráját állították, amely nem tartozik felelősséggel senkinek sem. Ez a lépés súlyos veszélybe sodorta a szocializmus eddig elért vívmányait Kínában.

- sokan kérdezik, hogy a szocialista demokrácia fejlesztése egyáltalán összeegyeztethető-e a proletárdiktatúra rendszerével, s a demokrácia erősödése nem fogja-e gyengíteni az államhatalmat? Mások úgy vélik, hogy a feszült nemzetközi helyzet, az imperialisták fellazítási taktikája, s különösen a csehszlovákiai fejleményekből egyoldalúan levont következtetések esetleg arra kényszeríthetik a pártvezetést, hogy feladja a szocialista demokrácia fejlesztésének koncepcióját. Ugy véljük, mindkét nézet a demokrácia és a diktatúra közötti összefüggések helytelen megítéléséből, továbbá a proletárdiktatúrának, mint merőben új típusú államnak és fejlődése törvényszerűségeinek meg nem értéséből ered. /folyt.köv./

- 25 -

12.25 bh

hangsúlyozta: alapjában véve - demokrácia és diktatura nem el-
lentétes fogalom, hanem ugyanazon dolognak, a hatalomnak két ol-
dala.

az előadó ezután azt elemezte, miért demokratikusabb a pro-
letárdiktatura minden megelőző államhatalommal, majd azokról a
gyökeres különbségekről szólt, amelyek a burzsoá és a szocialis-
ta állam között az állam funkcióiban mutatkoznak.

- fejlődésünk jelenlegi szakaszában, szocialista államunk te-
vékenységében a gazdasági építőmunka szervezése és vezetése, a
tömegek ideológiai és kulturális nevelése, s a nemzeti egység erő-
sítése kerültek előtérbe, e funkciók hatékony betöltése csak akkor
lehetőséges, ha tovább szélesítjük, erősítjük, fejlesztjük a szo-
cialista demokráciát. ez nem gyengíti, hanem még tovább erősíti
szocialista államunkat. tudjuk azonban, hogy az államélet és a
szocialista demokrácia fejlesztése nem légüres térben történik, ha-
nem a nemzetközi és hazai osztályharc által meghatározott viszo-
nyok között. éppen ezért a szocialista demokrácia a szocializmus-
hoz hű tömegek jogainak bővítését biztosítja, de változatlanul
megvonja a jogot és a szabadságot azoktól, akik a szocialista
víványok ellen, a szocialista gazdasági, társadalmi és állami rend
és fegyelem bomlasztása érdekében lépnek fel.

a következőkben kállai gyula rámutatott arra, hogy mivel a
proletárdiktatura a munkásosztály vezetett legszélesebb osztály-
szövetség, ezért nemcsak államhatalom és államrend, hanem az
egész társadalmat, annak valamennyi osztályát és rétegét, minden
intézményét, minden állami-politikai, társadalmi és tömegszerve-
zetét átfogó rendszer. vezető ereje a marxista-leninista párt, a
magyar szocialista munkáspárt.

- semmi sem igazolja azokat az elméleti állításokat, hogy a
szocialista építőmunka mai szakaszában a pártnak el kell válnia
a hatalomtól, s politikáját csakis az eszmei-ideológiai nevelés
útján kell érvényesíteni. ez a pártot valamiféle tudományos is-
mereteket terjesztő társulattá, a felvilágosítás klubjává változ-
tatná, a párt mindenekelőtt a munkásosztály s az egész nép él-
csapata, a szocialista társadalom politikai vezető ereje, amely
az állami és a társadalmi szervezetek rendszerén keresztül va-
lósítja meg irányító szerepét.

/folyt. köv./

a munkásosztály hatalmának, a proletárdiktatura mecha-
nizmusának gerince az állam. ma már elmondhatjuk, hogy a magyar nép-
köztársaság államának szervei - az országgyűléstől a községi ta-
nácsokig -, bár eltérő feltételek között dolgoznak más és más
jellegű kérdésekkel foglalkoznak, mégis összefüggő, egységes
rendszert alkotnak, egy cél érdekében tevékenykednek, működé-
sük vezérelve a demokratikus centralizmus.

ez biztosítja, hogy minden feladatot az össznépi, az álta-
lános társadalmi és népgazdasági érdekekkel összhangban oldjanak
meg. a demokratikus centralizmus összehangolja az ország központi
irányítását a helyi szervek szélesedő hatáskörével és növekvő fe-
löltségével.

a szocialista állami munka néhány alapelvéről szólt ezután
az előadó. hangsúlyozta:

minden egyes állami szerv dolgozzon hatékonyabban, azaz
tevékenysége eredményeként, a reál bizott területen kisebb anyagi
ráfordítással, rövidebb idő alatt szülessenek nagyobb politikai-
gazdasági-kulturális eredmények. a döntések előkészítésénél vegyék
jobban figyelembe a terület lakosságának valóságos érdekeit.

- a helyes döntés, ennek következetes végrehajtása; a szemé-
lyi és az anyagi feltételek biztosítása; az érdemi ellenőrzés, a
szigorú fegyelem; ezek együtt biztosítják az állami munka nagyobb
hatékonyságát.

az államszervezet valamennyi egységének munkája legyen egy-
szerűbb, a jelenleginél olcsóbb, a választópolgár számára könnyeb-
ben áttekinthető és kevésbé bürokratikus. talán paradoxonnak
tetszik, de megítélésem szerint az „olcsóbb”, állam célját ma
ugy közelíthetjük meg, ha - nagyobb fizetést adunk kevesebb, de
jobban képzett, nagyobb politikai és szakmai tapasztalatokkal
rendelkező, nagyobb hatáskörrel felruházott embernek. a reform
kapcsán átszervezett gazdasági minisztériumokban ezek a módsze-
rek már eddig is pozitív tapasztalatokat eredményeztek.

bebizonyosodott, hogy a szocialista állam sem lehet meg-
szakképzett és politikailag megbízható apparátus nélkül. éppen
ezért tovább kell vizsgálni annak az útjait, hogyan lehetne job-
ban biztosítani a stabil államapparátust, s dolgozóinak terv-
szerű szakmai, politikai és rangbeli előmenetelét.

/folyt. köv./

bb 35. /szocialista állami... 4. folyt./-szb

a bürokratikus aktatologatás, a döntés elodázása, a helytelen döntés vagy a helyes döntés végrehajtásának elmulasztása, sőt esetenként a korrupció is előfordul még néhány állami tisztviselőnél, a közéleti demokratizmus erősödésének biztos jele, hogy mind erőteljesebben lépnek fel e jelenségekkel szemben.

a bürokratizmus csökkentését szolgálja az állami szervezetben a hatáskörök ésszerű megállapítása; a korszerű szervezeti formák s a szükségesnél nem nagyobb létszám. emellett döntő jelentősége van az állami tisztviselők szocialista gondolkodásának és hivatástudatának, annak, hogy valamennyien úgy fogják fel tevékenységüket, mint a nép szolgálatát.

az államéletben a szocialista demokrácia szélesítése főleg képviseleti úton kell hogy történjék.

a képviseleti elv alkalmazása nélkül a szocialista társadalom életének és fejlődésének tudományos, tervszerű, optimálisan hatékony, s egyúttal demokratikus irányítása elképzelhetetlen. a mi szocialista demokráciáknak főként mint képviseleti demokráciának kell tovább erősödni és fejlődni. ezzel nem ellentétes az az igény, hogy a közvetlen demokrácia egyes elemei épüljenek be a képviseleti intézmények hálózatába, s azokra támaszkodva funkcionáljanak. ilyen elemek máris vannak: például a fontosabb törvényjavaslatok országos vitája; az üzemi termelési tanácskozások; a termelőszövetkezetek ügydöntő közgyűlései, stb. ezek mellett lehet keresni a fejlődést előbbre vivő új formákat a közvetlen demokrácia erősítésében, amilyen például - nagy kérdésekben - az országos vagy területi népszavazás.

a proletárdiktatura rendszerében a társadalmi és tömegszervezeteknek és mozgalmaknak mind növekszik a szerepük, - mondotta a továbbiakban.

e szervezetek önállósága és politikai felelőssége nemcsak azt jelenti, hogy - az ott dolgozó kommunisták segítségével - önállóan, munkájukért vállalva a felelősséget, megvalósítják a párt politikáját, hanem azt is, hogy állandóan tanulmányozzák saját munkájuk tapasztalatait, annak a gazdasági-társadalmi közegnek helyzetét, fejlődését, amelyben dolgoznak és e tapasztalatokkal segítenek a pártnak politikája tökéletesítésében.

/folyt. köv./

13.20/szb

-28-

UR
1400 Dm

bb 35. /szocialista állami... 5. folyt./-szb

a szocialista demokrácia erősítésében kiemelkedően fontos szerepe van a hazafias népfront mozgalomnak, amely a szocialista nemzeti egység további erősítéséért, pártunk szövetségi politikájának megvalósításáért folytatott mindennapi munkánk legátfogóbb szervezeti kerete, megnyilvánulási formája, a népfront szerepe és felelőssége, közjogi, politikai, tömegmozgósítási és tömegnevelési feladatokat tartalmaz.

a népfront a legmagasabb államjogi aktus: az országos és helyi választások gazdája, a jelöltek - akár tanácsi, akár országgyűlési a mandátumuk - a népfront programjával indulnak, a választások egész mechanizmusában - a jelölő gyűlések szervezésében, a jelöltek ajánlásában és elfogadásában, a választás lebonyolításában tovább kell aktivizálni a népfrontbizottságokat, de mindezzel a népfront szerepe nem ér véget, segítse a megválasztott képviselők és a tanácsstagok munkáját. járuljon hozzá a képviselők és választópolgárok közötti eleven kapcsolatok megteremtéséhez és ápolásához, támogassa és értékelje a képviselők és a tanácsstagok választókerületi és országgyűlési munkáját.

mivel a tanácsok tevékenységében erősödik az igazgatási jelleg, s előre látható, hogy nem tudnak eleget tenni tömegszervezeti feladatainknak, ezért alapjában véve a népfrontbizottságoknak kell ezt a funkciót magukra vállalniuk. legyenek a tanácsok tömegpolitikai bázisai, közvetítsék a tanács intézkedéseit, elgondoláslait, határozatait a lakossághoz: a lakosság véleményét, javaslatait és elgondolásait pedig a tanácshoz.

a szocialista demokrácia szélesítésében - a politikai közélet demokratizmusának erősítése mellett - döntő szerepe van a demokratikus légkör erősítésének minden munkahelyen, az üzemi, a vállalati demokrácia szélesítésének útján.

az üzemi demokrácia kibontakoztatásának, a pártszervezetek irányítása mellett, legfőbb letéteményesei a szakszervezetek. teljes szélességben megnyílt előttük az út, hogy a munkásosztály nagy tömegeit bevonják a gazdálkodás, a gyárvezetés, az igazgatás tudományának elsajátításába.

/folyt. köv./

13.25 bh 4- 145

-29-

bb 35. /szocialista állami... 6. folyt./-szb

állami gyula előadásának további részében arról szólt, hogyan lehetne tovább javítani legfontosabb központi és helyi állami szerveink munkáját.

- a legutóbbi időkben közéletünk demokratizálódásának folyamatában az országgyűlés jelentős szerepet játszott. működésének minden területén - a törvényhozásban, az ellenőrzésben, a népképviselőiben - erősítette a szocialista demokratizmus vonásait. ebben döntő szerepe volt az új választási rendszernek, az egyéni választókerületek bevezetésének. a képviselők munkája most szorosabban kapcsolódik választókerületük életéhez: jobban ismerik a választópolgárok érdekeit, véleményét és javaslatait, ennél fogva jobban tolmácsolhatják őket az országgyűlésben. a tömegeknek is több lehetőségük van arra, hogy a képviselőkön keresztül kifejtsék s érvényesítsék ezernyi ötletüket, javaslataikat a szocialista építőmunka vezetésének irányításának, a kormány munkájának megjavítására.

az országgyűlési munka további javításának alapja az, hogy a képviselők és a választópolgárok kapcsolatát még tovább erősítsük. biztosítani kell, hogy a képviselők a tömegek tényleges politikai, szakmai érdekeinek és tapasztalatainak pontos ismeretében végezzék munkájukat.

az országgyűlés törvényhozó munkájáról szólva hangsúlyozta:

- a törvényhozás munkája a szocializmus teljes felépítésének időszakában fokozódik. a társadalmi-gazdasági viszonyok ugyanis megváltoztak, de törvényi szabályozásuk sok esetben még a régi. e gyorsan fejlődő korban is arra kell törekedni, hogy a törvények a legfontosabb kérdéseket időálló módon rendezzék.

fontosabb, nagyobb jelentőségű törvényeknél változtatlanul élni kívánunk a parlament falain kívüli vita lehetőségével. a tervezeteket a népfront, a szakszervezetek országos tanácsa, a kommunista ifjúsági szövetség, továbbá szakmai és tudományos fórumok segítségével a tömegek elé bocsátjuk véleménynyilvánításra.

az országgyűlés fontos feladata: fejleszteni legfelsőbb politikai ellenőrző tevékenységét az állami élet egésze felett.

/folyt.köv./

-30-

He 196

bb 35. /szocialista állami... 7. folyt./-szb

ez az ellenőrzés politikai jellegű: azt vizsgálja, hogy az állami szervek helyesen valósítják-e meg a szocializmus építésének általános politikai irányvonalát; az országgyűlés által hozott törvények szellemében dolgoznak-e, tevékenységük megfelel-e a dolgozó nép érdekeinek.

természetesen az országgyűlés ellenőrző jogkörének kiterjesztése semmiképpen sem jelentheti azt, hogy bármely állami szerv operatív irányítását az országgyűlés veszi át. mind a kormány, mind az elnöki tanács s minden más, az országgyűlés által létrehozott, vagy neki felelős állami szerv önállóan végzi munkáját - teljes politikai felelősséggel az országgyűlés előtt. ez a politikai felelősség a munka értékelésében, annak bírálataiban vagy elismerésében, a munka továbbfolytatásához a bizalom megadásában - vagy ha szükséges annak megvonásában - nyilvánul meg az országgyűlés részéről.

az elnöki tanács munkájának fejlesztésénél alapvető kérdés, hogyan lehetne az elnöki tanács, az országgyűlés és a kormány között a munkamegosztást jobban kialakítani. e munkamegosztás fő gyakorlati kérdése a kormányhatározat és rendelet, a törvényerejű rendelet és a törvény viszonyának problémája. minden egyes esetben pontosan és tudományosan határozzuk meg a jogalkotás szintjét: azt, hogy kormányrendeletre, határozatra, törvényerejű rendeletre, vagy törvényre van-e szükség. arra kell törekedni, hogy a társadalmi viszonyok széles körét, az állampolgárok alapvető jogait és kötelességeit közvetlenül érintő rendelkezéseket törvényben szabályozzuk.

- a mindennapos állami irányító munkában meghatározó szerepe van a forradalmi munkás-paraszt kormánynak. a gazdasági irányítás reformja új feltételeket teremtett a kormány és a minisztériumok tevékenységéhez. csökkent a napi operatív gazdasági munkájuk. ehelyett jobb lehetőségeik vannak a népgazdasági fejlesztés fő irányainak meghatározására; a tervszerű, arányos fejlődés biztosítására; a nemzetközi munkamegosztás számunkra is hasznos elmélyítésére.

a szocialista demokrácia kiszélesítésének, a dolgozó tömegek állami munkába való bevonásának egyik legfontosabb fóruma az állam helyi, területi szerve: a tanács. /folyt.köv./

-31-

13.38 bh He 196

bb 35. /szocialista állami... 8. folyt./-szb

hogyan tevékenységükből minden formalitást kiiktassunk, most alaposan megvizsgáljuk a tanácsoknak az 1954-ben elfogadott tanács-törvényben rögzített elvi-politikai meghatározását, amely szerint a tanács egyidejűleg tömegszervezet, államhatalmi - és államigazgatási szerv. a legutóbbi 15 év tapasztalatai arra utalnak, hogy a tanácsok tevékenységének igazgatási oldalát kell most erőteljesebben fejleszteni. ebben a vonatkozásban a teendők fő vonala változatlanul a tanácsok önállóságának a növelése. az új gazdaságirányítási rendszer erőteljesebben növelte a tanácsok önállóságát, azonban még további lépéseket kell tenni, amíg az államszervezet demokratikusan centrális felépítésében s annak alávetve ki nem teljedik a helyi tanácsok önkormányzati jellege. foglalkozni kell a tanács, mint választott testület jogkörének a rendezésével is, s a tanácsülésnek, mint a helyi parlamentnek, biztosítani kell ügydöntő és ellenőrző szerepét a végrehajtó bizottság és a szakigazgatási szerveinek munkája felett.

ezután az új alkotmány szükségességéről, s az ezzel kapcsolatos munkáról beszélt az előadó, végül az államélet továbbfejlesztésének fontosságát hangsúlyozva, így fejezte be előadását:

államszervezetünk tökéletesítése és a szocialista demokrácia kiszélesítése

- elősegíti a szocializmus teljes felépítését hazánkban,
- hozzájárul a szocialista országok egységének és együttműködésének elmélyítéséhez,
- a pozitív példa erejével hat a kapitalista országok dolgozó tömegeire, a világ békeszerető népeire, ersíti imperialistaellenes harcunkat.

mindezek eredményeként szocialista államunk még erősebb, még szilárdabb lesz, s az eddiginél is hatékonyabban tölti be funkcióit a szocializmusért, a kommunizmusért vívott küzdelemünkben. /mti/

13.43 bh Kc 1410

-32-

bb 36. ablaktisztítás közben az utcára esett

1 jf/mm bh -cz

1969. május 8.

csütörtökön délután az országos földtani kutató és furó vállalat v. kerület felszabadulás tér 1. szám alatt lévő iroda-helyiségének egyik ablakából az utcára zuhant Kovács Jánosné 48 éves takarítónő budapesti lakos, aki ablaktisztítás közben megcsuszott és elvesztette egyensúlyát. életveszélyes sérülésekkel szállították kórházba. a felelősség megállapítására vizsgálat indult./mti/

--

bb 37. közlekedési balesetek

1 jf/mm bh -cz

1969. május 8.

a x. kerület halom utca és a pataki István tér kereszteződésénél Kovács Sándor 29 éves szobafestő budapesti lakos motorkerékpárjával nem adta meg az elsőbbséget az autóbussznak és összecsapódott vele. a motoros súlyos sérüléseket szenvedett.

a xiii. kerület Reitter Ferenc utca és az országbíró utca kereszteződésénél két tehergépkocsi ütközött össze. a rendőrség megállapítása szerint a balesetet az okozta, hogy Kiss János budapesti gépkocsivezető szabálytalanul vezette járművét. a balesetnél a másik teherautó vezetője a 45 éves Váli András sérült meg./mti/

--

- 33 -

13.47 bh Kc 1410

15.2

bb 40. szedik a kamillát a hortobágyon

vid/kz bh -cz

1969. május 8.

a hirtelen jött májusi forróságban néhány nap alatt ki-
pattant kamilla bimbója, illatos virágától pompáznak a hortobágyi szikesek. a vadontermő kamilla gyűjtésére a környékbeli községekből kerékpáron és teherautókon vágnak neki a szikfűszedők a lelőhelyeknek. több mint 200 hold kulturában is termesztik a hazai és külföldi piacokon igen keresett gyógynövényt. a hortobágyon és a környéken szedett kamillát a bal-mazujvárosi üzemben szárítják, tisztítják és csomagolják. az elmúlt esztendőben több mint hat millió forintot költséggel korszerűsítették a gyógynövény feldolgozó üzemet./mti/

--

bb 41. megkezdtek a kiskörei vízierőmű betonlapjainak építését

vid/kz bh -cz

1969. május 8.

a kiskörei tiszta kettő vizlépcső nagy beruházási munkálatainak fontos részeként csütörtökön megkezdtek a vízierőmű betonlapjainak lerakását. a „fundamentum”, hatalmas szerkezetéhez - amely 22 méter mélyen nyugszik majd a terepszint alatt - 6200 köbméter vasbetont használnak fel. az építkezésre kijelölt 8000 négyzetméternyi területet csaknem két évig tartó munkával készítették elő. az építőanyag előállításához valóságos betongyárat szereltek fel a helyszínen, ez óránként 30 köbméter betont szolgáltat majd./mti/

--

- 34 -

14.52 bh 4c 1470

15/

bb 38. időjárásjelentés

mm bh -cz

1969. május 8.

a meteorológiai intézet jelenti 1969 május 8-án, csütörtökön 13 órakor:

kevesebb eső

a nyugat-európa fölött huzamosabb ideje hűvös, felhős, csapadékos időjárást okozó páradus óceáni levegő, az utolsó 36 órában gyors mozgásba lendült kelet felé. ma hajnalban záporokkal, zivatarokkal elérte vasi-kolozsvár-isztambul vonalát. a hűvös levegő által elárasztott területeken jelentősen csökkent a hőmérséklet és sokfelé esik az eső. ezzel egyidőben az atlanti-óceán délebbi tájairól enyhébb levegő áramlik a kelet felé elmozdult hideg levegő nyomában, ennek következtében száraz földünk nyugati államaiban ismét emelkedik a hőmérséklet.

hazánk területére nyugat felől szerda reggel kezdődött meg a hűvös, páradus óceáni levegő beáramlása. hatására a reggeli órákban nyugaton megeredt zápor esők a nap folyamán keletre is átterjedtek. a záporokat a déli óráktól kezdve sokfelé heves zivatar kísérte, s egy-két helyen jégeső is volt. a hőmérséklet a nyugati megyékben a kora délelőtti órákban érte el a legmagasabb értéket, 19-22 fokot, majd fokozatosan csökkent. a délutáni órákban itt már csak 13-16 fokot mértek. az ország többi részén a hőmérséklet szokásos napi menetének megfelelően a kora délutáni órákban érte el maximumát, 23-28 fokot. mára virradó éjszaka 9-14 fokig hűlt le a levegő. mivel a ma reggel 7 óráig lezuhalt csapadék főként záporosó volt, mennyiségének területi eloszlása rendkívül szeszélyes. kiugró csapadékmennyiségek: budapest, meteorológiai intézet 28, gödöllő 29, szentendre 30, esztergom 37, tihany 42 milliméter.

ma délelőtt a dunántúlon borult, máshol erősen felhős volt az ég, többfelé esett az eső. 11 órára nyugaton 12-15, keleten 15-18 fokig emelkedett a hőmérséklet. budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 19 fok volt, a sokévi átlagnál 3,7 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 14 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 754 milliméter, változatlan.

várható időjárás péntek estig: nyugat felől felszakadozó felhőzet, csütörtökön még sokfelé, pénteken inkább csak keleten esőkkel. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 8-13 fok között, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken általában 20, keleten helyenként 15 fok körül.

a duna vízállása budapestnél 367 centiméter./mti/

--

-35-

13.57 bh 4c 1470

15/

bb 39. fogadás a magyar sajtó házában

t ol/gk bh -cz

1969. május 8.

sarlós lászló, a zeneműkiadó vállalat igazgatója csütörtökön a magyar sajtó házában fogadást adott d.s. adams, j. andrewes, a boosey and hagwkes / zeneműkiadó cég/ igazgatói és peter maxwell davies, valamint n. maw zeneszerzők tiszteletére, akik a nagymultu angol zeneműkiadó vállalat budapesti kiállítására alkalmából tartózkodnak hazánkban.

a baráti hangulatu fogadásor kulturális és zenei életünk számos kiválósága vett részt, köztük több olyan hazai komponista, akinek műveit a boosey and hagwkes is megjelentette./mti/

bb 42. magyar-szovjet határforgalmi tárgyalások debrecenben

vid/kz bh bs

1969. május 8.

megkezdődött debrecenben az évenként szokásos magyar-szovjet határforgalmi tárgyalás, amelyen a két vasutigazgatóság eddigi együttműködésének tapasztalatait és a magyar-szovjet áruforgalom lebonyolításával kapcsolatos további feladatokat egyeztetik. a két delegáció vezetője: szegedi nándor, amáv debreceni igazgatóságának igazgatója és g.i. bogdanovics, a lvovi vasutigazgatóság vezetője./mti/

- 36 -

14.00 bh ~~14.00~~ 14.10

15.2

bb 43. kállai gyula fogadta ha van lau-t és tran hoai nam-ot

t tf/mm bh bs

1969. május 8.

kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, az országgyűlés és a hazafias népfrent országos tanácsának elnöke csütörtökön a parlamentben fogadta a budapesten tartózkodó ha van lau-t, a vietnami demokratikus köztársaság párizsban tárgyaló kormánydelegációjának helyettes vezetőjét és tran hoai nam-ot, a dél-vietnami nemzeti felszabadítási front párizsban tárgyaló küldöttségének helyettes vezetőjét. a találkozón részt vett nguyen van phuc, a vdk budapesti nagykövetségének ideiglenes vezetője, le huu van, a dnff budapesti állandó képviselőjének ideiglenes vezetője. ott volt mátyás lászló, a hazafias népfrent országos tanácsának titkára és sebestyén nándorné, az országos béketanács titkára. kállai gyula meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket, akik kifejezték köszönetüket azért a meghívásért, hogy részt vehetnek a magyarországi békehónap eseményein. ezután baráti hangulatu véleménycsere alakult ki a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseiről, a vietnami helyzetről, a párizsban folyó tárgyalásokról. arról is tájékoztatást kaptak a vendégek, hogy a magyar nép milyen őszinte, baráti szolidaritással, széles sodrású szolidaritási mozgalommal támogatja a vietnami nép harcát, ügyét. szó esett a magyar parlament és a hazafias népfrent nemzetközi tevékenységéről és a május 8-ával kezdődő békehónap politikai céljairól, amelyek között fő helyen szerepel hazai és nemzetközi adciók indítása, támogatása a párizsi tárgyalások sikeréért./mti/

--

bb 44. erdélyi károly külügyminiszterhelyettes

t tf/mm bh bs

1969. május 8.

is fogadta csütörtökön magasrangú vietnami vendégeinket. ha van lau-t, a párizsi béketárgyalásokon részt vevő vdk-kormánydelegáció helyettes vezetőjét, és tran hoai nam-ot, a dnff párizsi küldöttségének helyettes vezetőjét. részt vett a találkozón nguyen van phuc, a vdk budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője és le huu van, a dnff budapesti állandó képviselőjének ideiglenes vezetője./mti/

--

- 37 -

14.37 bh ~~14.37~~ 14.50

15.2

a szerkesztősége figyelmébe!

a mai bb. 35. számú hírünk /kállai.../ 1. folyt. 3. bekezdésének alulról a harmadik sorában a név helyesen:

jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság

/mti/

bb. 45. szolidaritás a vietnami néppel, a szabadságukért, függetlenségükért küzdő országok békemozgalmalval - sajtótájékoztató a divsz végrehajtó bizottságának tanácskozásáról

t pr/gk/e bs

1969. május 8.

május 3 és 6 között budapesten tartotta végrehajtó bizottsági ülését a demokratikus ifjúsági világszövetség. a tanácskozásról csütörtökön a divsz ady endre utcai székházában sajtótájékoztatót számolt be michel jouet, a divsz főtitkára.

a többi közt elmondotta, hogy a végrehajtó bizottsági ülésen - amelyen öt világrész 45 ifjúsági szervezetének képviselői vettek részt - munkatervet dolgoztak ki a következő időszakra. elsőrendű feladatuknak tartották, hogy meghatározzák azokat a módszereket, amelyekkel újabb lendületet kap a vietnam melletti szolidaritás. így május 15-én akcióhónapot indít a divsz, amelynek célja, hogy minden elképzelhető módon - demonstrációkkal, gyűlésekkel, aláírásgyűjtéssel és békeüzenetekkel - támogassák a vietnami demokratikus köztársaság és a dél-vietnami nemzeti felszabadítási front igazságos harcát. nemzetközi kampányt kezdeményeznek egy, az amerikaiak által lebombázott kórház felépítésére a vdk-ban, s tábort kórházat adományoznak a dnff-nek.

különös figyelmet szentelt a végrehajtó bizottság a közkeleti helyzetnek, az ott kialakult háborus góc felszámolásának. folytatják a már eddig is sikeres nato-ellenes ifjúsági kampánysorozatot, s elsőrangú harci feladatnak jelölték meg a neonacizmus feltámasztása elleni küzdelmet. a végrehajtó bizottsági ülésen elfogadott okmányok nyomtatékosan aláírják: a világ ifjúságának fokoznia kell szolidaritását a portugál gyarmatok és dél-afrika elnyomott népeivel, tiltakoznia kell a koreai népi demokratikus köztársaságot érintő usa-provokációk ellen, minden lehetséges módon együttérzést kell nyilvánítania a spanyol, a görög és a portugál néppel, latin-amerika függetlenségi mozgalmalval.

15.45/e

- 38 -

/folyt. köv./

16.4

bb. 38. /szolidaritás a vietnami...folyt./e

a vb-ülésen több konferencia, szeminárium témáját is meghatározták. így a jövő év elején szemináriumot rendeznek Indiában a külföldi monopoltőke behatolásáról és az ifjúság harcáról, s ugyancsak szemináriumon vitatják meg a fiatal afrikai nők oktatásának helyzetét, a dolgozó fiatalok jogait. októberben kolumbiában rendeznek szolidaritási hetet a demokratikus szabadságjogok megvédése és a politikai foglyok szabadonbocsátása érdekében. decemberben a divsz delegációt küld a portugál gyarmatok felszabadult területeire, a jövő évben pedig sokoldalú kezdeményezésekkel ünnepli meg Lenin 100. születésnapját.

kiemelten foglalkozott a végrehajtó bizottság a divsz feladataival, az ifjúsági mozgalom jelenlegi helyzetével. mindezekelőtt örömmel nyugtázták azt a tényt, hogy növekszik a fiatalok politikai aktivitása, és szerepük a politikai, gazdasági és társadalmi életben. a jelenlegi időszakban új, hatalmas lehetőségek nyílnak a fiatal nemzedék egyesítésére, a különböző platformon álló ifjúsági mozgalmak, szervezetek akcióinak egybehangolására. a divsznek tehát minél előbb alkalmazkodnia kell az új jelenségekhez. ezért a végrehajtó bizottság elhatározta, hogy az ifjúsági mozgalom időszerű kérdéseiről mély, elemző vitasorozatot kezd, s 1970-ben a 8. közgyűlésen új akcióprogramot fogad el. a divsz jelenlegi, s a későbbiekben meghatározandó programját egyetlen gondolat uralja: egyesíteni mindazokat az ifjúsági erőket, amelyek az imperializmus ellen harcolnak, küzdenek az ifjúság jogaiért, a haladásért, a békeért./mti/

bb. 46. kooperációs termékek a budapesti nemzetközi vásáron

i sl-sz-sb-jf/gg/e ie

1969. május 8.

az egy hét múlva megnyíló budapesti nemzetközi vásár egyik új vonása lesz, hogy nemcsak üzleti tárgyalásokra, hanem az ipari együttműködés kiépítésére és erősítésére is alkalmat nyújt. a kiállított anyag bőséges tájékoztatást ad a korábbi kooperációs megállapodások eredményeiről. a vásáron egész sor olyan terméket mutatnak be, ajánlanak eladásra, amelyeket magyar és külföldi vállalatok együttműködve állítanak elő.

/folyt. köv./

15.55/e

- 39 -

16.4

16.4

a szerkesztősége figyelmébe!

a mai bb. 35. számú hírünk /kállai.../ 1. folyt. 3. bekezdésének alulról a harmadik sorában a név helyesen:

jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság

/mti/

bb. 45. szolidaritás a vietnami néppel, a szabadságukért, függetlenségükért küzdő országok békemozgalmával - sajtótájékoztató a divsz végrehajtó bizottságának tanácskozásáról

t pr/gk/e bs

1969. május 8.

május 3 és 6 között budapesten tartotta végrehajtó bizottsági ülését a demokratikus ifjúsági világszövetség. a tanácskozásról csütörtökön a divsz ady endre utcai székházában sajtótájékoztatót számolt be michel jouet, a divsz főtájtára.

a többi közt elmondotta, hogy a végrehajtó bizottsági ülésen - amelyen öt világrész 45 ifjúsági szervezetének képviselői vettek részt - munkatervet dolgoztak ki a következő időszakra. elsőrendű feladatuknak tartották, hogy meghatározzák azokat a módszereket, amelyekkel újabb lendületet kap a vietnam melletti szolidaritás. így május 15-én akciónapot indít a divsz, amelynek célja, hogy minden elképzelhető módon - demonstrációkkal, gyűlésekkel, aláírásgyűjtéssel és békeüzenetekkel - támogassák a vietnami demokratikus köztársaság és a dél-vietnami nemzeti felszabadítási front igazságos harcát. nemzetközi kampányt kezdeményeznek egy, az amerikaiak által lebombázott kórház felépítésére a vdk-ban, s tábort kórházat adományoznak a dnff-nek.

különös figyelmet szentelt a végrehajtó bizottság a közelkeleti helyzetnek, az ott kialakult háborús góc felszámolásának. folytatják a már eddig is sikeres nato-ellenes ifjúsági kampánysorozatot, s elsőrangú harci feladatnak jelölték meg a neonácizmus feltámasztása elleni küzdelmet. a végrehajtó bizottsági ülésen elfogadott okmányok nyomtatékosan aláhúzzák: a világ ifjúságának fokoznia kell szolidaritását a portugál gyarmatok és dél-afrika elnyomott népeivel, tiltakoznia kell a koreai népi demokratikus köztársaságot érintő usa-provokációk ellen, minden lehetséges módon együttérzést kell nyilvánítania a spanyol, a görög és a portugál néppel, latin-amerika függetlenségi mozgalmával.

15.45/e

- 38 -

/folyt.köv./

He
16.4

bb. 38. /szolidaritás a vietnami...folyt./e

a vb-ülésen több konferencia, szeminárium témáját is meghatározták. így a jövő év elején szemináriumot rendeznek Indiában a külföldi monopoltőke behatolásáról és az ifjúság harcairól, s ugyancsak szemináriumon vitatják meg a fiatal afrikai nők oktatásának helyzetét, a dolgozó fiatalok jogait. októberben kolumbiában rendeznek szolidaritási hetet a demokratikus szabadságjogok megvédése és a politikai foglyok szabadonbocsátása érdekében. decemberben a divsz delegációt küld a portugál gyarmatok felszabadult területeire, a jövő évben pedig sokoldalú kezdeményezésekkel ünnepli meg Lenin 100. születésnapját.

kiemelten foglalkozott a végrehajtó bizottság a divsz feladataival, az ifjúsági mozgalom jelenlegi helyzetével. mindezekelől örömmel nyugtázták azt a tényt, hogy növekszik a fiatalok politikai aktivitása, és szerepük a politikai, gazdasági és társadalmi életben. a jelenlegi időszakban új, hatalmas lehetőségek nyílnak a fiatal nemzedék egyesítésére, a különböző platformon álló ifjúsági mozgalmak, szervezetek akcióinak egybehangolására. a divsznek tehát minél előbb alkalmazkodnia kell az új jelenségekhez. ezért a végrehajtó bizottság elhatározta, hogy az ifjúsági mozgalom időszerű kérdéseiről mély, elemző vitasorozatot kezd, s 1970-ben a 8. közgyűlésen új akcióprogramot fogad el. a divsz jelenlegi, s a későbbiekben meghatározandó programját egyetlen gondolat uralja: egyesíteni mindazokat az ifjúsági erőket, amelyek az imperializmus ellen harcolnak, küzdenek az ifjúság jogaiért, a haladásért, a békeért./mti/

bb. 46. kooperációs termékek a budapesti nemzetközi vásáron

i sl-sz-sb-jf/gg/e 1e

1969. május 8.

az egy hét múlva megnyíló budapesti nemzetközi vásár egyik új vonása lesz, hogy nemcsak üzleti tárgyalásokra, hanem az ipari együttműködés kiépítésére és erősítésére is alkalmat nyújt. a kiállított anyag bőséges tájékoztatást ad a korábbi kooperációs megállapodások eredményeiről. a vásáron egész sor olyan terméket mutatnak be, ajánlanak eladásra, amelyeket magyar és külföldi vállalatok együttműködve állítanak elő.

/folyt.köv./

15.55/e

- 39 -

He
16.4

bb. 46. /kooperációs termékek...folyt./e

bmg-zmaj kukoricakombájn

nagy nemzetközi érdeklődésre számíthat a budapesti mezőgazdasági gépgyár és a zmaj jugoszláv vállalat közös terméke, a kétsoros kukoricakombájn, amelyhez az alkatrészek 55 százaléka jugoszláviában, 45 százaléka pedig magyarországon készül. a gép egyszerűbb változata csupán fosztja, a másik változat azonban morzsolja is a kukoricát. kitűnő ajánlólevél a gép számára, hogy a nemzetközi kukoricakombájn-versenyen első díjat nyert. budapesten az idén 550-et gyártanak belőle - a jövő évi terv nagymértékben függ a bnv-n várható üzleti tárgyalások eredményeitől.

ikarus-saurer busz

az ikarus gyár hagyományos vásári bemutatójának egyik újdonsága a 160 lóerős autóbusz lesz, amelyet a magyar gyár az osztrák saurer céggel közösen készített. a megürt utján létrejött kooperáció értelmében az osztrák cég az alvázat szállította, míg a felépítményről az ikarus gondoskodott. a távolsági közlekedésre alkalmas autóbusból eddig csupán néhány mintapéldány készült, ezek magyarországon és ausztriában egyaránt jól beváltak. a sorozatgyártás megkezdéséről a rendelések alapján döntenek.

realizálódik a táki-nir szellemi

kooperáció

a távközlési kutató intézet a szovjet nir partnerintézetel közösen kidolgozta azt a mikrohullámu távközlő berendezést, amely 1920 egyidejű telefonbeszélgetés, vagy a beszélgetések egy része helyett fekete-fehér, illetve színes tv-adások, számlási adatok drót nélküli továbbítására alkalmas. mivel az első állomások már elkészültek és beváltak, a munka folytatott kísérleti szakaszán, s a sorozatgyártásra berendezkedett a finommechanikai vállalat. rendeléseket mindenekelőtt a szovjetuniótól várnak, ahol a nagy távolságok miatt sor kerülhet a mikrohullámu lánc kiépítésére. mivel az állomások részegységeit más országok is jól használhatják, a finommechanikai vállalat további partnerek érdeklődésével is számol.

/folyt.köv./
16.05/e

- 40 -

le
16.05.2

bb. 46. /kooperációs termékek...2.folyt./e

magyar gyomirtószer osztrák

alapanyagból

két nagymultu gyár, a budapesti vegyiművek és a linzi stickstoffwerke cég együttműködésének eredménye a trifenoxin nevű vegyszer, amelynek két változata a gyomok, illetve bizonyos cserjék irtására alkalmas. a szer alapanyagát az ugynevezett t-savat az osztrák cég szállítja, s a magyar vállalat tetraklórbenzollal fizet. ezzel a magyar üzem mentesül az alapanyaggyártástól, amely 12-14 millió forintos beruházást vett volna igénybe.

elba vándorbetongyár

a bnv látogatói megtekinthetik a nyugatnémet ettlingeni elba cég világhírű konstrukcióját, a nagyteljesítményű betonkeverő gépet, amelyet magyarországon először az elba licenc alapján az építőgépgyártó vállalat állított elő. az óránként 15 köbméter beton készítésére alkalmas berendezés lényegében kis betongyár, amelynek összes tartozéka utánfutóra szerelhető, és építkezésről-építkezésre vándoroltatható. a licencvásárláskor abban is megállapodtak, hogy a két vállalat együttműködik az alkatrészek gyártásában, sőt szakosítják az alkatrészek előállítását.

koratron éltartó

a vörös október férfiruhagyár a könnyűipari pavilonban kiállítja a többi között azokat a termékeit, amelyeknek gyártásához felhasználja az amerikai koratron cég európai irodájától vásárolt eljárást. az amerikai licenc segítségével tartóssá tesz a szintetikus szál és növényi rost, illetve regenerált műszálkeverékből készült szövetnadrágok életét. az új módszer alkalmazása tulajdonképpen már a textilgyárakban kezdődik. a magyar posztó, aggyapjamosó és finomposztó gyár, a kőbányai textilművek és a hps olyan mügyantás kikészítést ad egyes textilanyagainak, ami a konfekcionálás közbeni hőrögzítéssel nyeri el végső formáját, mégpedig a tartós élt, vagy plisszét. élet a textilja akkor sem veszt el, ha azt házilag mosógépben mossák.

/mtl/
16.12/e

- 41 -

le
16.12.2

bb. 47. 42 milliméter csapadék tihanyban, galambtojás nagyságu jég viaszgben - a naptárnak megfelelő értéken a hőmérséklet

1 tz/mm/1e/1l bs

1969. május 8.

ugy tűnik hazánk időjárása nem tud leszokni a rekordokról. amint ugyanis dr. tardoš béla, a központi meteorológiai intézet tudományos főmunkatársa elmondta, most hosszú ideje tartó meleg-rekorderségünk megszüntével európa legkiadósabb záporai, zivatarai „tisztelték meg”, hazánkat. szerdtől csütörtök reggelig budapest 28, esztergom 35, tihany 42, milliméter csapadékot kapott. ezek voltak ebben az időszakban európa-szerre a legkiadósabb esők.

egyébként a zivatart több helyütt kísérte jégeső, sőt a borsod-zemplén megyei viaszg aránylag kevés esővel érte hatalmas jégverés. itt szerdán délután a 40 percig tartó zivatar mindössze 8 milliméternyi esőt hozott, de a galambtojás nagyságu jég helyenként 15-20 centiméteres réteggé halmozódott fel.

a hőmérséklet a kárpát-medencében visszaesett a naptárnak megfelelő átlagértékre. mivel a hazánkat elborító időjárási rendszer lassan kelet felé húzódik, ismét közeledik az idő megjavulása. a felhőzet rövidesen felszakadozik és a májusi nap újból kisüt. hazánkban pénteken már inkább csak keleten lesznek esők, míg a hőmérséklet nyugaton kissé emelkedik, keleten alig változik. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 8 és 13 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken általában 20, keleten helyenként 15 fok körül lesz.

a hétfőig szóló távlati előrejelzés szerint a legalacsonyabb hajnali hőmérsékletek 10 fok körül, a legmagasabb nappali hőmérsékletek pedig 17 és 22 fok között lesznek. öt millimétert meghaladó csapadék az ország területének 90 százalékán várható./mti/

-. -

- 42 -

16.20/e

ll

16.42/l

bb. 48. „a magyar tanácsköztársaság honvédő harcai”, - a magyar történelmi társulat tudományos ülése szolnokon

vid fm/ká/1l bs

1969. május 8.

a magyar tanácsköztársaság jubileuma alkalmából csütörtökön szolnokon megkezdődött a magyar történelmi társulat a tíz országos történelmi választmánya és szolnok megyei szervezetének kétnapos tudományos ülése. fodor mihálynak a megyei tanács vb elnökének megnyitója után dr. lipcai ervin kandidátus, a hadtörténelmi intézet igazgatója tartott előadást „a magyar tanácsköztársaság honvédő harcai”, címmel. a továbbiakban referátum hangzott el az intervenció szerepéről az antant politikájában, a tiszai front szerepéről a magyar tanácsköztársaság honvédő harcaiban, valamint a vöröshadsereg repülőiről.

a vita után az ülészak résztvevői megtekintették az „utolsó híd”, című filmet - amely az 1919 május 13-1 tiszai ütközetnek állít emléket - majd a damjanich jános muzeumban felkeresték a tanácsköztársasági emlékkiállítás./mti/

-. -

bb. 49. növekedett a debreceni tanyák lakóinak száma

vid fm/ká/1l bs

1969. május 8.

csütörtökön ülést tartott a debreceni városi tanács, amely híse péternek, az első kerületi tanács vb. elnökének előterjesztése alapján megtárgyalta a kerületek várospolitikai munkáját a kertészekben és a tanyavilágban. ismertették, hogy a 11. kertéségi részen 65 ezer ember él, ami debrecen lakosságának 40 százaléka. a tanyavilág lakóinak száma 15 ezer. a legújabb felmérés arról tanuskodik: a tanyákon nem csökken, hanem emelkedik a népesség lélekszáma. új tanayaközpontok alakulnak, amelyekben sok az engedély nélküli épített.

a tanácsülésen közölték, hogy debrecenben 1975-ig felszámolják a szociális követelményeknek meg nem felelő lakótelepeket.

/folyt.köv./

16.30/e

- 43 -

ll 16.42/l

bb. 49./ növekedett... folyt./ 11

a tanácsülés határozata alapján elkészítik az új viszonyok figyelembevételével a debreceni tanyavilág település-tervezését. határozatot hoztak arra is hogy minden tanyai települést nyilvános telefonállomással látnak el./mti/

a szerkesztőségek figyelmébe!

hi/gg/11 bs

1969. május 8.

mai bb 35-ös kiadásunkra - kállai gyula előadása - az alábbi javításokat adjuk:

a 4. folytatás első bekezdésének második sorában a „vagy,” szó helyett i l l e t v e i randó.

a 8. folytatás első bekezdése helesen így kezdődik:

„ezután az alkotmány módosításának szükségességéről.../mti/

-. -

bb. 50. könyvek a német demokratikus köztársaságból

t fe/j/11 bs

1969. május 8.

„könyvek a német demokratikus köztársaságból,” címmel csütörtökön kiállítás nyílt az ndk budapesti kulturális és tájékoztató központjában. a reprezentatív kiállítás 1200 művet mutat be. a válogatás áttekintést ad az ndk gazdag kiadói tevékenységéről, amely világviszonylatban is rangos helyet foglal el.

fritz gohlisch, a buchexport vezérigazgatóhelyettese megnyitóbeszédében egyebek között hangsúlyozta: az ndk megalakulása óta 100 000 mű jelent meg, 1,6 milliárd példányszámban.

/folyt.köv./

16.45/11

- 44 -

bb. 50./ könyvek ... folyt./ 11

az ndk kiadóvállalatai csupán tavaly 5 568 művet adtak közre átlagosan 20 000 példányszámban. ezenkívül 600 újság és folyóirat 6800 kiadványban került a nyilvánosság elé.

a vezérigazgató-helyettes ezután arról szólt, hogy elmélyültek a magyar és az ndk kiadói között a kapcsolatok. az ndk olvasóinak rendelkezésére áll a klasszikus és jelenkori magyar irodalom. madách, petőfi, jókai és mikszát művei mellett megjelentek német nyelven a modern írók, déry tiber, szabó magda és cserepes tiber irásai is. a tavaly kiadott „magyar drámagyűjtemény,”-ben németh lászló, mesterházi lajos, illyés gyula és más magyar szerzők művei kaptak helyet. a legkiválóbb ndk-beli írók és költők tolmácsolásában adták közre radnóti miklós, ady endre és józsef attila verseit. a „volk und welt,” berlini kiadó gondozásában az elmúlt 20 év alatt 25 magyar irodalmi alkotás látott napvilágot, köztük thury zsuzsa, illés béla, székely jános, lengyel józsef és fehér kura irásai. az ndk irodalmi folyóiratai is népszerűsítik a magyar irodalmat: így például a „sinn und form,” folyóirat az idén számos magyar prózairó munkáját közölte. 1966.- 1968 között a magyar sajtótermékek importja 190 százalékra emelkedett, s az idén csaknem háromszorosra lesz az 1966. évének.

a kiállítás ünnepi megnyitóján a nagy számú közönség sorában megjelent a külügyminisztérium, a művelődésügyi minisztérium és a kulturális kapcsolatok intézetének, valamint a kiadói főigazgatóságnak több vezető beosztású munkatársa. ott volt dr. herbert plaschke, az ndk budapesti nagykövete.

az érdeklődők május 22-ig tekinthetik meg a kiállítást./mti/

-. -

bb. 51. autószerelviz nyílt orosházán

vid kz/mmé/ká/11 bs

1969. május 8.

csütörtökön orosházán átadták rendeltetésének békés megye második szövetkezeti kezelésben lévő autószerelvizét. az orosházi lakatos- és gépipari javító ktsz építtette, illetve szereltette fel, több mint 3 millió forintos költséggel. a modern műszerekkel ellátott autószerelviz naponta 20 bármilyen típusú személy- és tehergépkocsi kisebb-nagyobb javítását látja el./mti/

-. -

- 45 -

17.00/11

ll

bb. 52. ünnepi ülés abonyban az ndk felszabadulása alkalmából

vid gö/ká/11 bs

1969. május 8.

a német demokratikus köztársaság felszabadulásának 24. évfordulója alkalmából, abonyban csütörtökön ünnepi ülést rendeztek. szabó sándornak, a községi népfront bizottság elnökének megnyitóját után franz schkopik, az ndk veteránjainak küldötte méltatta az évforduló jelentőségét./mti/

-. -

bb. 53. kitüntetéses doktoravatás az eötvös loránd tudományegyetemen

t vt/hné/11 bs

1969. május 8.

az eötvös loránd tudományegyetem aulájában csütörtökön ünnepélyes külsőségek között sub auspiciis rei publicae popularis kitüntetéssel avatták a bölcsészettudományok doktorává kósa leventéné kovács magdolna magyar-francia szakos tanárt, a 9. kerület leövey klára gimnázium pedagógusát és a természettudományok doktorává urbán jános matematika-filozófiai szakos tanárt, az egyetem természettudományi karának adjunktusát.

az ünnepi diszközgyűlés résztvevőit, - akiknek sorában megjelent kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke és dr. polinszky károly, művelődésügyi miniszterhelyettes is - nagy károly rektor üdvözölte, majd elekes lajos, a bölcsészettudományi kar dékánja, illetve egyed lászló, a természettudományi kar dékánja ismertette az avatandók kiemelkedő tanulmányi eredményeit, eddigi munkásságát. az elhangzottak után az avatandók esküt tettek, majd a rektor és a dékánok kéz fogással doktorrá fogadták őket.

kisházi ödön szólt ezt követően a kitüntetettekhez, majd a fiatal doktoroknak átnyújtotta a népköztársaság elnöki tanácsának elismerését jelképező aranygyűrűket, s sok szerencsét további sikereket kívánt munkájukhoz.

a kitüntetettek nevében urbán jános mondott köszönetet az elnöki tanácsnak és az egyetemi tanácsnak az elismerésért.

az ünnepélyes aktus nagy károly rektor záró szavaival ért véget, aki ezt követően fogadást adott az új doktorok tiszteletére./mti/

-. -

- 46 -

17.00/um

ll 17312

bb. 54. lopásért héthónapi szabadságvesztés

vid fm/11 bs

1969. május 8.

kurucz józsef 24 éves mezőcsáti gépkocsivezető a 3. számú aköz tehergépkocsijával árut szállított a hejőcsabai cement- és mészműbe. visszafelé jövet csányi lászló 23 éves rakodómunkással körülnéztek a gyár udvarán, hogy mit lehetne elemelni. az egyik helyen hulladékvasat találtak, abból négyszázötven kilógrammot felraktak a gépkocsira, s üres ládákkal letarkarták. a portán az ellenőrzés során azonban a tolvajlást leleplezték.

a miskolci járásbíróóság társadalmi tulajdont károsító lopásért kurucz józsefet hét hónapi szabadságvesztésre, csányi lászlót pedig hat hónapi - tíz százalékos bércsökkentéssel járó - javító-nevelő munkára ítélte. az ítélet jogerős./mti/

-. -

bb. 55. kiváló társadalmi munkások debrecenben

vid fm/11 bs

1969. május 8.

a debreceni városi tanács csütörtökön értékelte a múlt esztendőben végzett társadalmi munkát. az ülésen megállapították, hogy 1968-ban a város három kerületében több mint 13 millió forint értékű társadalmi munkát végzett a lakosság. a kerületek közötti verseny győztese, a 3. kerület 100 ezer forint jutalmat kapott. a „debrecen kiváló társadalmi munkása”, kitüntető jelvény arany fokozatával dr. tóth bélát, az ipari szakközépiskola szülői munkaközösségének elnökét jutalmazták.

a „társadalmi munkáért”, kitüntetés arany-fokozatát 14-en ezüstfokozatát négyen, bronz-fokozatát pedig kilencen kapták meg./mti/

-. -

- 47 -

17.10/11

ll

17312

bb. 56. „a nagy kék jelzés, avagy a hűség jutalma,, új magyar filmszatira

i pr/mm/11 bs

1969. május 8.

„a nagy kék jelzés, avagy a hűség jutalma,, címmel új magyar filmszatira forgatását kezdte meg nádasi lászló rendező. a szórakoztató vígjáték cselekménye egy szót üdülőben játszódik, forgatókönyvét hegedűs zoltán írta. a film főbb szerepeit káldi nóra, latinovits zoltán, mezei mária, psota irén és tahi tóth lászló játssza./mti/

-. -

bb. 57. magyar-bolgár baráti találkozók zala megyében

vid fm/ká/11 bs

1969. május 8.

bulgária felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából szerdán és csütörtökön magyar-bolgár baráti találkozókat rendezett a hazafias népfront zala megyei bizottsága. a baráti összejöveteleken résztvett rumen gercsev, a budapesti bolgár kultúra helyettes igazgatója is. az alsórajkon lezajlott ünnepségen dávid ernő, a nagykanizsai járási tanács vb. elnökhelyettese a nagykanizsai járási tanács épületében megtartott baráti találkozón pedig dr. bedő jános, a járási tanács vb. elnöke mondott beszédet./mti/

-. -

bb. 58. külföldi kereskedelmi szakemberek a magyar hirdető koktélpartiján

t sz/j/1e/11 bs

1969. május 8.

a magyar hirdető csütörtökön folytatta azt a tájékoztatósorozatát, amelyen a hazai és külföldi szakembereknek számol be a vállalat működéséről, reklámpropaganda szolgáltatásairól.

csütörtökön a magyar sajtó házában a nyugati országok nagykövetségeinek, kereskedelmi kirendeltségeinek képviselői vettek részt a magyar hirdető koktélpartiján, amelyen zsigmondi andre, a vállalat igazgatója tartott tájékoztatót.

/folyt. köv./

- 48 -

17.13/11
18/2

bb. 58./ külföldi ... folyt./ 11

hangsúlyozta, hogy az új gazdaságirányítási rendszer keretei között növekedett a vállalatok önállósága, közvetlenül maguk a termelők, felhasználók döntenek arról, hogyan gazdálkodjanak a rendelkezésükre álló anyagi eszközökkel és az importcikkekkel milyen feltételekkel, milyen forrásból szerezzék be. éppen ezért hivatott fel a figyelmet, azoknak a külföldi vállalatoknak, amelyek piaci kapcsolatot kívánnak fenntartani a magyar vállalatokkal, széleskörű propagandára van szükségük. ebben sokirányú tevékenységével, teljes reklámszolgáltatásával a magyar hirdető is a külföldiek rendelkezésére áll. a vállalat önálló exportjoggal rendelkezik. tevékenységet tudományos módszerek alapozzák meg. a vállalat 1948 óta működik, 13 évvel ezelőtt hozta létre reklámkutató, reklámhatékonysági és eredményvizsgáló csoportját, és két éve alakult meg reklámszichológiai részlege. a hirdető a vállalatok üzlet- és értékesítés-politikai tervei alapján átfogó reklámterveket készít, rendez kiállításokat, szimpóziumokat, előadásokat, sajtókonferenciákat, belső és külföldön egyaránt vállalja bemutatók szervezését, kirakatok rendezését ajándéktárgyak készíttetését, közvetíti a reklámokat, hirdetések és a maga is készít reklámfilmeket. évente mintegy 4 000 - 5 000 féle reklámnyomtatványt bocsát ki, a magyar hirdető tagja a nemzetközi sajtófigyelő irodák szervezetének, figyeli és a megrendelőknek rendszeresen továbbítja a sajtó, a rádió, a tv híradásait nemzetközi reklámirodalmi szemlélet ad ki, és két éves szaktanfolyamon oktatja a propaganda szakembereket. a vállalat már számos tőkés céggel áll összeköttetésben, kapcsolatait azonban a jövőben még inkább szélesíteni kívánja, - erről tárgyalt, illetve erre hívta fel a figyelmet a csütörtöki találkozón./mti/

-. -

bb. 59. a vogel verlag budapesti tájékoztatója

t sz/j/1e/11 bs

1969. május 8.

európa egyik legtekintélyesebb kiadóvállalata a nyugatnémet vogel verlag, amely az elmúlt években több magyar szerző művét jelentette meg német nyelven, csütörtökön a fészkek klubban propagandaszolgáltatásairól tájékoztatta a magyar érdekelteket, elsősorban a külkereskedelmi vállalatok képviselőit. /folyt. köv./

- 49 -

17.15/11

18/2

bb. 59./ a vogel verlag ... folyt./ 11

a 75 éve fennálló szakfolyóirat-kiadó képviselői ismertették: milyen kiadványokkal, hirdetésekkel, plakátokkal, filmekkel és más propagandaeszközökkel tudja a vogel verlag a műszaki eredményeket, tapasztalatokat közvetíteni és ezeket a szolgáltatásait ajánlotta a magyar vállalatoknak.
/mti/

--

bb. 61. miskolcon tartotta ülését a tit országos műszaki választmánya

vid fm/ká/11 bs

1969. május 8.

csütörtökön miskolcon megkezdődött a tit országos műszaki választmányának idei rendes ülése. dr. telegdy kováts lászló tanszékvezető egyetemi tanár, az országos műszaki választmány elnöke ismertette a választmányak a legutóbbi ülés óta végzett munkáját és soronkövetkező feladatait. hangsúlyozta: új formákat kell keresni a műszaki ismeretterjesztésben. korunkban - a technika századában -, az alapfokú műszaki ismereteket még mindig nem tekintik általános műveltség velejárójának, - állapította meg. az új módszerek bevezetésével kapcsolatban kiemelte a szemléltetés fontosságát. mint mondotta: el kell különíteni a szakmai és az általános műszaki ismereteket közlő előadásokat. erre jó lehetőség a szabadegyetemek szervezése, amely egyúttal műszaki problémák megoldására is lehetőséget ad.

az előadást követő vitában a megyei szervek jelentésvé képviselői tettek észrevételeket. elmondotta, hogy a nagyüzemek kivül lehetőség van műszaki ismeretterjesztésre a ktsz-ekben, a kisiparosok körében is. beváltak a műszaki klubok és szakkörök is. javasolták: fel kell frissíteni a műszaki filmállományt, mert a filmek több mint egy évtizede készültek. szélesebb körben kell bevonni a nyugdíjas műszakiaikat a különféle előadások megtartásába..

a tit országos műszaki választmányának tagjai csütörtökön a tiszai vegyikombinát lakkfestégyárában tettek látogatást, pénteken pedig a korrozio-elleni védelem aktuális kérdéseiről tartanak megbeszélést./mti/

--

- 50 -

k17.20/11

18

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590.

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i h í v a t a l o s k ö z l e m é n y e k

1969. május 8.

bb. 60. a minisztertanács ülése

bs/e

1969. május 8.

a kormánytájékoztatási hivatala közli:

a minisztertanács csütörtökön ülést tartott. meghallgatta és jóváhagyólag tudomásul vette a kormány elnökének tájékoztatóját a kgst-országok állami- és pártvezetőinek moszkvai tanácskozásáról. felkérte a minisztereket és az országos hatáskörű szervek vezetőit, hogy a hozott határozatokat további munkájuk során vegyék figyelembe, s a nemzetközi gazdasági kapcsolatok bizottságának feladatává tette, hogy az együttműködési program kidolgozásával kapcsolatos teendőket koordinálja és ellenőrizze.

a külkereskedelmi miniszter japáni utjának tapasztalatairól, a munkaügyi miniszter a kgst-országok munkaügyi vezetőinek budapesti értekezletéről, a művelődésügyi miniszter a tengerel köz- és felsőoktatásügyi miniszter budapesti látogatásáról, a közlekedés- és postaügyi miniszter pedig a távközlési kérdésekben berlinben folytatott tárgyalásairól számolt be.

a kormány meghallgatta a művelődésügyi, a belügy- és az igazságügyminiszter jelentését a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokról és elfogadta az előterjesztett rendeletervezetet.

a szakszervezetek országos tanácsának elnöksége az üzemi balesetek és a foglalkozási megbetegedések 1968. évi alakulásáról adott tájékoztatót. a minisztertanács a beszámolót tudomásul vette, majd egyéb ügyeket tárgyalt.

x x x

/folyt. köv./

16. 18/e

- 1 -

18

bb. 60. /a minisztertanács...1.folyt./e

a gyermek- és ifjúságvédelem helyzetével foglalkozó előterjesztés megállapítja, hogy az általános gyermekvédelem céljait jól szolgálta a gyermekgondozási segély bevezetése, az óvodák, a napközi otthonok és a diákotthonok jobb ellátása, az iskolákban tett több intézkedés. egyre aktívabban dolgoznak a gyámhatóságok is, és a különböző társadalmi szervek szintén eredményesen tevékenykednek. a gyermek- és ifjúságvédelemben elért mindezek az eredmények azonban még nem mondhatók kielégítőnek. ezért a kormány szükségesnek tartotta a fiatalok védelmével kapcsolatos néhány teendő hatékonyabb szabályozását. az előterjesztés alapján rendeletet fogadott el a kiskorúak állami gondozásáról és az állami gondozott kiskorúak örökbefogadásáról, amely - a többi között - kimondja:

a gyermek gondozása, nevelése, testi, értelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítése, valamint személyi és vagyoni érdekeinek védelme a szülők kötelessége. a gyermek- és ifjúságvédelem egyben család- és társadalomvédelem, tehát társadalmi feladat is. éppen ezért annak a kiskorúnak az érdekében, akinek gondozásáról, neveléséről, megfelelő fejlődéséről a szülők, illetve a hozzátartozók nem godnoskodnak, a gyámhatóság tesz lépéseket. ezek sorában védő- és óvóintézkedéseket tehet, eljárást indíthat illetőleg kezdeményezhet, s elrendelheti a kiskorú állami gondozásba vételét. az utóbbi esetben a gyermek a legközelebbi megyei /fővárosi/ gyermek- és ifjúságvédő intézetbe ideiglenes hatállyal azonnal beutatható. erre a gyámhatóság, a bíróság, az ügyészség, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága, vagy a rendőrség, községekben pedig a tanács vb szakigazgatási szervének vezetője jogosult.

annak, aki egyébként is kötelezett a gyermek eltartására, hozzá kell járulnia az állami gondozás költségeihez.

a kormány - a népgazdaság teherbíróképességével összhangban - gondoskodik az állami gondozott gyermekek és az intézetből távozó fiatalok, valamint a nevelőotthonokban dolgozó pedagógusok élet- és munkakörülményeinek javításáról.

/folyt.köv./
16.25/e

- 2 -

sl

bb. 60. /a minisztertanács...2.folyt./e

az új kormányrendelet egyszerűsíti az állami gondozott kiskorú örökbefogadását.

a kormány felkéri az állami és társadalmi szerveket, hogy a maguk eszközeivel járuljanak hozzá a társadalom felelősségének növeléséhez, a gyermek- és ifjúságvédelmi munka továbbfejlesztéséhez, anyagi alapjainak bővítéséhez. a különböző tudományágak /a pedagógiai, a pszichológiai, a szociológiai és a jogtudományok, stb./ segítsék elő az ifjúság védelmét azzal, hogy tárják fel a veszélyeztetettség, a fiatalok bűnözés kérdéseit, a gyermekvédelem pedagógiai problémáit.

x x x

a szakszervezetek országos tanácsa elnökségének beszámolója - a többi között - megállapítja, hogy 1968-ban az iparban, a kereskedelemben, a mezőgazdaság állami szektorában - néhány tömeges szerencsétlenség ellenére is - egészében csökkent az üzemi balesetek száma. a vállalatok az előző éveknél lényegesen többet tettek a munkakörülmények javítására. legtöbbjük megfelelően végezte el a hatáskörébe utalt munkavédelmi feladatokat; sok hatékony intézkedést tettek a balesetek megelőzésére. nagyobb összegeket fordítottak a munkakörülmények javítására, védőeszközök, védőruhák juttatására és más egyéb megoldásokkal is hozzájárultak a balesetek számának csökkentéséhez.

a szakszervezetek tájékoztatókkal, beszámoltatásokkal, tapasztalatcsereik szervezésével támogatták az üzemi, szakszervezeti és gazdasági vezetőket a legfőbb munkavédelmi kérdések megoldásában. a szakszervezetek munkavédelmi felügyelői a megelőző évhez viszonyítva határozottabban léptek fel: mintegy 50 százalékkal több esetben függesztették fel a munkát a mutatózó veszély elhárításáig; a munkavédelemmel kapcsolatos mulasztások miatt a gazdasági vezetők ellen gyakrabban tettek feljelentést, vagy vetettek ki bírságokat.

az eredmények mellett - különösen egyes ágazatokban - még sok a tennivaló. az üzemi baleseteket továbbra is alapvetően az okozza, hogy a termelés szervezése, irányítása során gyakran megszegik a munkavédelmi előírásokat, az új műszaki technológiai eljárások bevezetésénél gyakran elmulasztják a legszükségesebb biztonsági rendszabályok kidolgozását.

/folyt.köv./
16.35/e

- 3 -

sl

bb. 60. /a minisztartanács...3. folyt./e

ezen miatt történik az üzemi balesetek több mint egyharmada. sok helyen - különösen az építőiparban - nem gondoskodtak a szükséges biztonsági felszerelésekről, vagy ezek karbantartásáról és rendeltetésszerű működtetéséről. az épületek tatarozásánál és a földmunkáknál különösen gyakori, hogy nem teremtik meg a biztonságos munkavégzés feltételeit. az anyagmozgatás, az anyagtárolás alacsony színvonalú, a rossz munkaszervezés és a rendetlenség is igen sok baleset okozója.

emelkedett a balesetek száma a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben is. ennek egyik tényezője, hogy a tsz-ek munkavédelmi szervezete alig alakult ki, igen alacsony a munkavédelmi oktatás színvonalú, a balesetek kivizsgálása kezdetleges módszerekkel történik. emellett előfordul, hogy a legelőmibb előírásokat sem tartják be. az elmúlt év folyamán a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium új rendelkezést adott ki a mezőgazdasági termelőszövetkezetek munkavédelemmel kapcsolatos feladatairól, ezek azonban csak az elkövetkező időben érvényesíthetők hatásukat.

az előterjesztés alapján a kormány felhívta az illetékes minisztereket: tegyenek intézkedéseket az elmúlt évben még tapasztalt kedvezőtlen jelenségek megszüntetésére. gondoskodjanak a súlyos és halálos baleseteket okozó körülmények elhárításáról, biztosítsák a munkavédelmi szempontból is megfelelő technológiai előírások kidolgozását és azok betartását. felhatalmazta a szakszervezeti munkavédelmi felügyelőket, hogy a termelőszövetkezetekben is ellenőrizhessék a balesetelhárítás helyzetét.

a szakszervezetek országos tanácsának elnöksége szükségesnek tartja, hogy a szakszervezetek éljenek még határozottabban jogaikkal, fordítsanak nagyobb gondot a gazdasági vezetők szemléletének formálására, felelősségérzetük növelésére. /mti/

- 4 -

16.40/e

kl

bb. 62. az unido konferencia résztvevői debrecenben

vid kz/mmé/ká/il bs

1969. május 8.

csütörtökön debrecenbe látogattak az ensz iparfejlesztési szervezete - az unido - budapesti konferenciájának résztvevői. megtekintették a város nevezetességeit, találkoztak a biogál gyógyszergyár vezetőivel és szakembereivel, majd a hortobágyra utaztak, ahol lovasbemutatót vettek részt./mti/

bb. 64. dr. szalai béla

1 sz/tr/ie/il bs

1969. május 8.

külföldi kereskedelmi miniszterhelyettes csütörtökön dániába utazott, ahonnan svédországba látogat és megtekintti a göteborgi vásárt. mindkét országban megbeszéléseket folytat állami, gazdasági vezető személyiségekkel./mti/

bb. 65. székely mihály - emléknepok jászberényben

vid fm/ká/il bs

1969. május 8.

a magyar állami operaház hat évvel ezelőtt elhunyt világ-hírű tagjának székely mihálynak tiszteletére emléknepok kezdődtek csütörtökön jászberényben. a jász „főváros”, szülő-tének díszpolgárának emlékeztetőre rendezett ünnepségsorozat megnyitó napján a városi tanács, a deryné művelődési központ és a művész nevet viselő lehel vezér-téri általános iskola tanulói megkoszorúzták az iskola falán elhelyezett emléktáblát. az ünnepi eseményen jelen volt székely mihály özvegye is. bárdos istván, a városi tanács vb titkára mondott emlékbeszédet, méltatta székely mihály művészetét és kapcsolatait jászberénnyel. a koszorúzás után az intézetben emlékkiállítás nyílt, majd az iskola tanulói adtak műsort./mti/

17.25/1L

- 51 -

kl 18

bb. 66. vaszilij ivanovics karpov-nak

gg/il la

1969. május 8.

a szovjetunió minisztertanácsa osztályvezetőjének vezetésével a minisztertanács tanácsszervek osztálya meghívására delegáció érkezett hazánkba. a tanácsi kérdésekkel foglalkozó küldöttség magyarországi tartózkodása során ellátogat több megyébe, járásba és községbe, tanulmányozza több tanácsi vállalat, intézmény tevékenységét, találkozik párt- és állami vezetőkkel. a delegációt csütörtökön fogadta dr. papp lajos miniszterhelyettes a minisztertanács tanácsszervek osztályának vezetője és hantos jános, a fővárosi tanács vb elnökhelyettese./mti/

--

bb. 67. gáspár sándor a szot főtitkára

tné/il la

1969. május 8

és a titkárság tagjai csütörtökön a szaktanács székházában fogadták a május 1-re hazánkba érkezett külföldi szakszervezeti küldöttségeket./mti/

--

bb. 70. „tiltott terület”, - új magyar filmet mutattak be tatán

vid fm/ká/il la

1969. május 8.

a „tiltott terület”, című új magyar filmet csütörtökön tatán bemutatták komárom megye népművelési munkásainak. a vetítés után a népművelők iskolaigazgatók, valamint a tatal üzemek vezetői megvitatták a filmet. a vitát gábor pál, az új film rendezője vezette./mti/

--

- 52 -

17.35/u m

ll 18.12

bb. 63. tűz a kaposvári vegyipari raktárban

vid fm/ká/il bs

1969. május 8.

csütörtökön délelőtt kigyulladt a somogy-zala megyei élelmiszer és vegyipari nagykereskedelmi vállalat kaposvári vegyipari raktára, ahol több mint 750 ezer forint értékű gyúlékony anyagot, festéket, pvc árut, műanyagtáskákat, műanyag hullámtetőket, habszivacs-betéteket tároltak. azonnal riasztották a kaposvári, a marcali, a nagyatádi, a dombóvári, a szigetvári és a komlói tűzoltókat, akik rövid időn belül a helyszínre érkeztek és megkezdték a tűzoltást az áru mentését. háromnegyed óra leforgása alatt sikerült a tüzet lokalizálni, az áru egy részét megmenteni és megóvni a szomszédos lakóházakat a veszélytől. a becslések szerint 400 ezer forint értékű kár keletkezett. a tűz okának megállapítására vizsgálataz indították./mti/

--

bb. 71. bacsoni jeno hazaérkezett franciaországból

1 sz tr/ir/ il la

1969. május 8.

bacsoni jeno, a külkereskedelmi miniszter első helyettese csütörtökön hazaérkezett a francia fővárosból, ahol a párizsi nemzetközi vásárra kapott meghívásnak tett eleget. franciaországi tartózkodása során megbeszéléseket folytatott a francia kormány több tagjával és a gazdasági élet vezetőivel a két ország közötti gazdasági kapcsolatok továbbfejlesztéséről.

hazaérkezésekor a ferihegyi repülőtéren tordai jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes fogadta. ott volt raymond gas-tambide, a francia köztársaság magyarországi nagykövete./mti/

--

- 53 -

17.35/um

ll 18.12

bb. 68. a magyar vöröskereszt elnökének nyilatkozata

1 ms/hné/e la

1969. május 8.

a magyar vöröskereszt elnöksége csaknem egymillió magyar vöröskeresztes nevében üzenetben köszöntötte a vöröskereszt társaságok ligáját, amely a vöröskereszt nemzetközi napja alkalmából megalakulásának 50. évfordulóját is ünnepli. az üzenet elismeréssel és nagyrabecsüléssel méltatja a liga félév-százados munkásságát.

gegesi kiss páál akadémikus, a magyar vöröskereszt elnöke ebből az alkalomból nyilatkozott a magyar távirati iroda munkatársának:

- a vöröskereszt megalapítójának, henri dunantnak születésnapját, május 8-át 1946 óta világszerte a vöröskereszt nemzetközi napjaként ünneplik. az idei vöröskeresztes nap különös jelentőséget nyer azért, mert egybekapcsolódik a vöröskereszt, a vörös félhold, a vörös oroszlan és nap társaságok ligájának 50 éves fennállásával. a világföderáció létrejötte kimagasló esemény volt és új korszak kezdetét jelentette a nemzetközi vöröskeresztes mozgalom történetében. a liga, mint a vöröskeresztes mozgalom új és fiatal nemzetközi szerve, a béke idején végzendő feladatokat tűzte zászlajára és ezzel hatalmas perspektívát nyitott a mozgalom előtt. félévszázados tevékenysége világosan és egyértelműen bizonyítja, hogy a liga meg tudta teremteni a ma már öt kontinensen működő 111 nemzeti társaság 210 millió vöröskeresztesének nagy családját.

- a magyar vöröskereszt büszke arra, hogy kezdettől fogva tagja volt a ligának, amely az eltelt 50 év alatt közös erőfeszítésekkel kimagasló eredményeket ért el az emberiség javát szolgáló tevékenységben.

- jelmondatunk az évforduló alkalmából így szól: változó világunkban a vöröskereszt a jövőbe tekint. ez azt jelenti, hogy a természeti katasztrófák, betegségek, éhség, testi és szellemi visszamaradottság és az öregkor által okozott szenvedések csökkentésében - a vöröskereszt békefeladataiban - tevékenységünk és módszereink állandóan szinkronban legyenek a gyorsan változó, fejlődő étellel, a fejlődésből adódó lehetőségekkel. együttműködésünk a ligával megadja a lehetőséget tapasztalataink állandó cseréjére, a legjobbnak bizonyult módszerek hazai adaptálására.

/folyt.köv./
17.45/11

18.47

- 54 -

bb. 68. /a magyar vöröskereszt...folyt./e

- a liga az utóbbi években egyre erőteljesebben hallatja szavát a világbéke érdekében. a magyar vöröskereszt ebben a törekvésében a szocialista országok vöröskeresztjeivel és a többi nemzeti társasággal együtt a jövőben is következetesen támogatja a nemzetközi szervezetet.

- a jubileumi évfordulóhoz hazánkban két jelentős esemény kapcsolódik. e hónap végén ünnepeľjűk a magyar vöröskereszt - a liga egyik alapító tagja - fennállásának 90. évfordulóját. és ugyanezekben a napokban tartja a magyar vöröskereszt 3. kongresszusát, amely a vöröskeresztes eszmék alapján a hazai szükségletekből és helyzetből kiindulva határozza majd meg a legközelebbi évek sajátos magyar vöröskeresztes feladatait. /mti/

...-

bb. 72. kitüntetések, emléklakettek az állami építés-tervezés 20. évfordulója alkalmából

k sb/hné/e 1e la

1969. május 8.

az állami építés-tervezés megalapításának huszadik évfordulója alkalmából az építésügyi és városfejlesztési minisztériumban csütörtökön délután bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter fogadást adott az állami építés-tervezés veteránjainak, kiváló szakembereinek tiszteletére, s a legjobbnak kitüntetések, emléklakettek nyújtott át.

a munka érdemrend arany fokozatát adta át mihálffy lórándnak, az általános épülettervező vállalat főmérnökének. ezen kívül öten kapták meg a munka érdemrend ezüst- és kilencen a bronz fokozatát. a miniszter 28 szakembernek adta át az építőipar kiváló dolgozója kitüntetést.

az évfordulóra emléklakettet kapnak azok a szakemberek, akik husz éve dolgoznak az állami építés-tervezésben. a fogadáson bondor józsef csaknem 80 tervező vállalati dolgozónak nyújtotta át az emlék-plakettet. /mti/

...-

17.48/11

- 55 -

18.47

bb. 69./ az országgyűlés honvédelmi bizottsága tagjainak látogatása a csornai határőr kerületben

vid fm/mm/ká/11 la

1969. május 8.

az országgyűlés honvédelmi bizottságának tagjai csütörtökön meglátogatták a bm. határőrseg csornai kerületét. a bizottság tagjait elkísérte németi józsef vezérőrnagy, a belügyminiszterhelyettes. a vendégeket fogadó disszázad parancsnokának jelentéstétele után uttoröök köszöntötték az országgyűlési képviselőket, közöttük pap jánost, a honvédelmi bizottság elnökét, az mszmp veszprém megyei bizottságának első titkárát, és uszta gyula altábornagyot, a honvédelmi miniszterhelyettest.

a honvédelmi bizottság tagjait szabó gusztáv vezérőrnagy a bm határőrseg országos parancsnoka tájékoztatta a határőrseg helyzetéről, a forgalomellenörző pontok tevékenységéről. tájékoztatójában egyebek között elmondotta a párt iránymutatásának megfelelően azt tartják szem előtt, hogy szocialista hazánk határainak örizete csak a széles néptömegek támogatásával, segítségével lehet eredményes. a lakosság szereti a határőrseget, támogatja tevékenységét. a lakosság támogatására bizalommal számítanak, építenek. ennek egyik bizonyítéka, hogy az elmúlt esztendőben a határsértők 30 százalékát a lakosság segítségével fogták el. a határörizeti szervek munkájáról szólva elmondotta, hogy azok biztosítják a határforgalom kulturált, gyors lebonyolítását. a hazánkba érkező külföldiek kedvező benyomással érkeznek, illetve távoznak.

szabó gusztáv vezérőrnagy tájékoztatója után a honvédelmi bizottság tagjai részt vettek a személyi állomány gyűlésén, ahol pap jános, a honvédelmi bizottság elnöke köszöntötte a határörkerület állományát. ismertette a honvédelmi bizottság tevékenységét, szólott a bizottság tagjainak arról a törekvéséről, hogy közvetlenül megismerjék és tájékozdjanak a magyar népköztársaság államhatárait eredményesen örző határörregységek munkájáról, életéről, szakmai és politikai felkészültségéről.

- 56 -

/folyt. köv./

17.53/11

ll 18⁴²

bb. 69./ az országgyűlés ... folyt./ 11

külön szólott arról a nagy anyagi és társadalmi elismerésről, amellyel egész dolgozó népünk adózik a határörseg tagjainak eredményes munkájukért. a honvédelmi bizottság elnöke is kiemelte azt a jó kapcsolatot, amely a határörseg és a lakosság között kialakult és amely nagy segítséget jelent a határörizeti szervek munkájában.

délután a honvédelmi bizottság tagjai hegyeshalmon megtekintették az ország legnagyobb - nemrégén korszerűsített - közúti átkelőhelyét. innen az egyik közeli határör-örsegre vezetett a küldöttség utja, ahol megsemlélték a korszerű határörizeti berendezéseket és szívélyes beszélgetést folytattak az örsegön már hosszbb ideje szolgálatot teljesítő és a szolgálatot kiválóan ellátó határörökkel./mti/

.-.

bb. 73. aláírták a magyar-mongol építésügyi együttműködési megállapodást - oroni tleihan nyilatkozata

t sb/hné/1e/11 la

1969. május 8.

befejeződtek a május 4-e és 8-a között budapesten folytatott magyar-mongol építésügyi együttműködési tárgyalások. magyar részről bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter, mongol részről oroni tleihan építő- és építőanyagipari miniszter vezette a tárgyalásokat, s csütörtökön délben a vörös csillag szálló különtermében aláírta a megbeszélések jegyzőkönyvét. ezuttal került sor a két ország építésügyi ágazata között első közvetlen építésügyi együttműködési megállapodás megkötésére, aláírására is.

a megállapodás öt évre határozza meg a két ország építő- és építőanyagiparában legfontosabb együttműködési feladatokat. ennek alapján dolgozzák ki a részletes éves munkaprogramokat, intézkedési terveket.

/folyt. köv./

- 57 -

18.00/11

ll 18⁴²

bb. 73./ aláírták ... 1. folyt./ 11

az együttműködés kiterjed a két ország építésügyi tudósainak, kutatóinak, tervezőinek, mérnökeinek és szakmunkásainak tapasztalatcseréjére, kölcsönös tanulmányutak megszervezésére, a műszaki dokumentációk, információk és tájékoztatói anyagok kicserélésére. megállapodtak az új építőanyagokat kutató tudományos munkák és a kísérleti gyártás összehangolásában, s ennek megfelelően közvetlen kapcsolatokat építenek ki a két ország tudományos, kutató és tervező intézetei között.

az együttműködés 1969. évi részletes munkaprogramja szerint az ősszel már 45 mongol szakember látogat Magyarországra, hogy két-három hónapon át tanulmányozza a közműhálózat, az épület-gépészeti és elektromos berendezések szerelését, a korszerű nagy építőgépek munkáját. elhatározták, hogy ulan-bator utépitkezéseinek zuzott köellátására a két ország szakemberei közösen készítenek műszaki terveket. így a kő- és kavicsipari egyesülés több szakértője nemcsak a mongóliába utazik, hogy tanulmányozza a köellátás leggazdaságosabb megoldásának helyi lehetőségeit és részleteiben megbeszélje, összehangolja a közös munkát. ezenkívül hat magyar festő-mázoló és ác szakember is ulan-batorba látogat, hogy segítséget nyújtson a mongol szakmunkásképzéshez.

a megállapodás aláírásakor oroni tleihan mongol építő- és építőanyagipari miniszter nyilatkozott az együttműködésről az mti munkatársának:

- Magyarország és mongólia együttműködése - mondotta - évről-évre erősödik. a két ország építésügyi kapcsolata is hosszú időre nyulik vissza. többek között magyar mérnökök tervei alapján és közvetlen irányításával ulan-batorban nagy állategészségügyi és vaccina-termelő biokombinát, valamint ruha-gyár épül, s magyar szakemberek segítenek a vizkutatásban is. a most aláírt megállapodás mégis az első, amely állandó és közvetlen építésügyi együttműködést határoz meg. a szocialista országok közül is elsőként a magyar építésügy vezetői köittek ilyen kétoldalu megállapodást a mongol építésügyi ágazattal. különösen fontosnak tartjuk, hogy az építésügyi és városfejlesztési miniszter a megállapodásban vállalta mongol szakemberek továbbképzését. az utóbbi években nyaranta magyar építőipari kizsfiatalok utaztak mongóliába és segítettek az építkezéseken és a szakmunkásképzésben is. az idén is mintegy 40 kiváló fiatal magyar építőmunkás látogatását várjuk. meggyőződésem, hogy a mostani megállapodással még szorosabb építésügyi együttműködés alakul ki és tovább erősíti a magyar és a mongol nép barátságát, - fejezte be nyilatkozatát oroni tleihan./mti/

- 58 -

18.00/11

le 18.00

embargo: 19.00 óráig!

bb. 74. magyar államférfiak üdvözlő távirata csehszlovákia felszabadulásának évfordulójára

gk/11 la

1969. május 8.

dr. gustáv husák elvtársnak, csehszlovákia kommunista pártja központi bizottsága első titkárának;

ludvik svoboda elvtársnak, a csehszlovák szocialista köztársaság elnökének;

oldrich cernik elvtársnak, a csehszlovák szocialista köztársaság kormánya elnökének,

p r á g a

tisztelt elvtársak!

csehszlovákia felszabadulásának 24. évfordulója alkalmából a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, a magyar népköztársaság elnöki tanácsa, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány, az egész magyar nép és a magunk nevében legőszintébb jókívánságainkat küldjük önöknek és csehszlovákia népeinek.

a magyar nép őszintén örül azoknak az eredményeknek, amelyek csehszlovákia népei a felszabadulás óta csehszlovákia kommunista pártjavezetésével elérték. a testvéri csehszlovákia nagy nemzeti ünnepe alkalmából őszinte szívvel további sikereket kívánunk a szocialista építés feladatainak megoldásában, a szocialista országok közössége egységének erősítésében és testvéri kapcsolataink és együttműködésünk elmélyítésében.

budapest, 1969. május 9.

kádár jános

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára

/folyt. köv./

- 59 -

17.38/11

le
18.00

bb. 74./ magyar államférfiak ... folyt./ 11

Losonczi pál,

a magyar népköztársaság elnöki
tanácsának elnöke

fock Jenő,

a magyar forradalmi munkás-pa-
raszt kormány elnöke

x x x

péter János külügyminiszter az évforduló alkalmából táv-
iratban üdvözölte Jan Markót, a csehszlovák szocialista köztár-
saság külügyminiszterét. a szot elnöksége ugyancsak táviratban
üdvözölte a csehszlovák szakszervezetek központi tanácsát./mti/

--

- 60 -

18.42/11

ll
18.42

bb. 75. Losonczi pál,

gk/11 1s

1969. május 8.

az elnöki tanács elnöke csütörtökön búcsulátogatáson fogad-
ta m. zsamszrant, a mongol népköztársaság rendkívüli és meg-
hatalmazott nagykövetét./mti/

--

bb. 76. szombaton temetik incze Jenőt

gk/11 1a

1969. május 8.

akülügyminisztérium és a külkereskedelmi minisztérium
tudatja, hogy a május 4-én hosszú szenvedés után budapestén
elhunyt incze Jenő, hazánk londoni nagykövete, volt külke-
reskedelmi miniszter temetése május 10-én, szombaton 11.45 ó-
rakor e lesz a farkasréti temetőben./mti/

--

bb. 77. hódmezővásárhelyen emlékművet állítottak a tanács-
köztársaság mártírjainak

vid fm/ká/11 1a

1969. május 8.

hódmezővásárhelyen, az egykori nagy dezső-féle tanyaánál
csütörtökön emlékművet avattak a tanácsköztársaság mártír-
jainak tiszteletére. a proletár állam bukása után ezen a
helyen 56 kommunistát, vörös-katonát, végeztek ki. a
tanyaépületben most munkásmozgalmi múzeum őrzi emléküket.

az emlékművet a hódmezővásárhelyi termelőszövetkezetek
közösén építették. az avató ünnepségen arany sándor a városi
párt végrehajtó bizottsága tagja, a marx ísz elnöke mondott
beszédet./mti/

--

18.40/e

- 61 -

ll 19.42

bb. 78. megkezdődött a tavaszi békehónap országos eseménysorozata - nagygyűlés a mémosz-székházban

t tf/tr/11 la

1969. május 8.

május 9-e a fasizmus feletti győzelem évfordulója tiszteletére és egyben a már hagyományos tavaszi békehónap eseménysorozatának nyitányaként nagygyűlést rendezett csütörtökön délután a mémosz-székház kongresszusi termében a hazafias népfront budapesti bizottsága és az országos béketanács. kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke töltötte be a békedemonstráció elnöki tisztét, s a fővárosi gyárak, üzemek, hivatalok, intézmények sokszáz képviselőjének ünnepségen az elnökségben foglalt helyet ha van lau, a vdk párizsban tárgyaló kormánydelegációjának helyettes vezetője, tran hoai nam, a dnff párizsi küldöttségének helyettes vezetője. tagja volt az elnökségnek jakab sándor, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter, katonai imre, az mszmp budapesti bizottságának titkára, erdélyi károly külügyminiszterhelyettes, kovács páál vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes, bugár jánosné, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkár-helyettese, sebestyén nándorné, az országos béketanács titkára, vas-witteg miklós, a szot al-elnöke, erdei lászlóné, a magyar nők országos tanácsának elnöke, dr. harrer ferenc, a hazafias népfront budapesti bizottságának elnöke, bodonyi pálné, a hazafias népfront budapesti titkára, hantos jános, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese. ugyancsak az elnökségben foglalt helyet nguyen van phuc, a vdk budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője és le huu van, a dnff budapesti állandó képviselőjének ideiglenes vezetője.

miután kállai gyula üdvözölte a nagygyűlés résztvevőit, közöttük a május elsejei ünnepekre hazánkba érkezett külföldi szakszervezeti delegációkat, meg-

nyitó beszédében emlékeztetett arra: 24 év telt el azóta, hogy Európában, majd Ázsiában is véget ért a 2. világháború. ebben a háborúban államok és népek hatalmas koalíciója alakult ki a fasizmus ellen, de a döntő erő, amely az emberiséget megmentette a pusztulástól, a szocialista szovjetunió, a hatalmas, legyőzhetetlen szovjet nép ereje volt. elismerésünk - mondotta - először azok felé száll, akik önfeláldozó harc során megsemmisítették eddigi történelmünk legelvetemültebb rendszerét és hadigépezetét, a német fasizmust.

/folyt. köv./
19.03/11

- 62 -

19.4.11

bb. 78./ megkezdődött ... 1. folyt./ 11

ez a győzelem volt a forrása - az imperializmus feletti ítéletmondás után - a szocialista világrendszer megszületésének. de ma sincs béke. napjainkban az emberiség békéjét legnagyobb mértékben az amerikai imperialistáknak a hős vietnami nép ellen folytatott háborúja fenyegeti. a világ haladó erőivel együtt mi, magyarok is elítéljük az amerikai imperialistákat, s követeljük, hogy mielőbb vessenek véget ennek a szegyenletes háborúnak. népünk a béke-világmozgalom aktív csapataként, a haladó emberiség ügyének elkötelezve hangoztatja újra és újra a békemozgalom immár 20 éves igazát: a háború nem elkerülhetetlen, az emberiség békéjét biztosítani lehet, de nem könyörgéssel, hanem minden antiimperialista erő egységes, közös harcával. meggyőződésünk, hogy most kezdődő békehónapunk, tavaszi seregszemlénk újból ki nyilvánítja népünk akaratát és elszántságát, hogy méltó módon kiveszi részét a békéért folytatott világméretű küzdelemből.

dr. ortutay gyula akadémikus, az elnöki tanács tagja, a hazafias népfront országos tanácsának alelnöke lépett ezután a mikrofonhoz, s a nagygyűlés szónokaként többek között hangsúlyozta, hogy fővárosunkban és szerte az országban évről-évre május a maga sokrétű demonstráció-sorozatával a békemozgalom, a nemzetközi szolidaritás ügyét szolgálja: az egész emberiségét. falugyűléseken, városi kerületek rendezvényein, csakugy, mint ezen a békenagygyűlésen is, a világ népeihez, minden jóakaratu, cselekedni kész emberhez fordulunk: tegyen hitet velünk együtt a világbéke ügye mellett, cselekedjék lehetőségei szerint a népeket fenyegető támadás, az imperialista agresszió minden formája ellen.

- a modern világtörténelem kiemelkedő fejezete a vietnami nép szabadságharca, azoknak a harcosoknak felemelő és lekésítő példája, akik világraszóló győzelmeikkel kemény leckét adtak az egyesült államoknak. a szocialista országok, az egész világ haladó közvéleményének támogatásával meghátrálásra a vdk elleni légitámadások megszüntetésére, majd a tárgyalóasztal mellé kényszerítették a johnson kormányt.

/folyt. köv./
19.22/11

- 63 -

19.4.11

bb. 78./ megkezdődött ... 2. folyt./ 11

az elmúlt hónapokban, a legutóbbi amerikai elnökválasztás óta pedig a nixon-kormány is megmutatták, hogy legyőzhetetlen az a nép, amely az igazságból, a haza, a szabadság olthatatlan szeretetéből meríti erejét.

a szónok ezután arról beszélt, hogy 1945 május 9-e a reménység napja volt, fellélegzett és a kegyetlen pusztítás romjain boldog, békés jövőjét tervezgette akkor a világ. ha hűségesen és szelleme-betűje szerint betartják a 24 évvel ezelőtti tavaszon ünnepélyes esküvel szentesített okmányokat és megállapodásokat, új, nagyszerű korszakot érhetett volna meg az emberség: a világbéke korszakát. nem így történt. a tegnapi szövetségesek szinte a győzelem másnapján elfordultak a szovjetuniótól, szinte a potsdami tárgyalóasztalnál az atomzsarolás politikájába kezdtek, és imperialista céljaikhoz, törekvéseikhez hűen a nyugatnémet militaristák barátságát majd szövetségét keresték. nyugat-németországban feltámasztották a militarizmust, megalkotották a bundeswehrt. az egyesült államokban ma már nem ünneplik meg a győzelem napját. kimélik a nyugat-német szövetséges érzékenységét. mindez mit sem von le abból a tényből, hogy a győzelem napja az emberiség közös nagy emléke, élő történelmi tanítás mindannyiunknak. és mementó is arra inti a népeket, hogy éberem kell őrködniük hazájuk és a nagyvilág sorsán.

kitért ortutay gyula arra, hogy vietnamhoz fűződik, vietnammal kapcsolatos az a másik történelmi jelentőségű esemény, amely emlékezetes marad a népek, az egész haladó emberiség számára és amelynek példájából mi is biztatást, bátortást nyertünk a most kezdődő tavaszi akciónkhoz, a világ békéjéért, szolidaritásáért indított, esztendőről-esztendőre megújuló munkánkhoz. a vietnami nép dien bien phunál 15 évvel ezelőtt mért megsemmisítő csapást a francia gyarmatosítók hadseregére. megnyitott az utat a genfi tárgyalásokhoz és azokhoz a megállapodásokhoz, amelyek nemzetközi síkon is elismerték, szentesítették a szabadságharcosok győzelmét, deklarálták a térség népeinek jogát az önálló nemzeti léthez, az önrendelkezéshez, a szabadsághoz, a függetlenséghez. a dien bien phui győzelem ugyanazt jelentette dél-kelet-ázsiaiában, mint a fasiszta németország kapitulációja Európában.

- 64 - /folyt. köv./

19.33/11

ll 2028

bb. 78./ megkezdődött ... 3. folyt./ 11

reménység fűződött hozzá és nagy várakozás, amelyet ezután fájdalmas kiábrándulás követett. az egyesült államok fokról fokra elfoglalta a francia gyarmatosítók helyét, megakadályozta a szabad választásokat dél-vietnamban és új háborút robbantott ki, amely mindmáig súlyos veszélyeket hordoz magában: ázsiát, de az egész világot is fenyegeti. az amerikai vezetők figyelmen kívül hagyták dien bien phu tanulását, de nem kerülhetik el a maguk dien bien phu-ját. agressziójukkal, kegyetlenkedéseikkel kihívták minden becsültest, békeszerető ember szenvedélyes hragját és tiltakozását, még a saját hazájukban is. hiába vetették be a haditechnika korszerű s oly embertelen eszközeit, több mint félmillió katonájukat, hiába ölték dollármilliárdokat a dél-vietnami bábrendszerbe, egy percre sem tudták megtörni a vietnami nép hősiességét, elszántságát, nem tudták megingatni vietnam lakóinak hitét a végzős győzelemben.

- dien bien phu-t - mint tudjuk - genf követte. az amerikaiak sorozatos vereségeit és a vietnami hazafiak nagyszerű győzelmeit pedig párizs. eddig meddők maradtak a párizsi megbeszélések és távolinak látszik a megegyezés lehetősége, mindez azonban nem változtat a tényen, hogy az egyesült államoknak tudomásul kellett vennie a felszabadítási frontot nemzetközi jogilag is, meg kellett hallania a világ közvélemény követelését: fegyverek, vérontás helyett békés uton, a politikai érvek összecsapásának útján kell véget vetni a konfliktusnak. a nixon-kormány - csakugy, mint elődje - ma még kibúvókat keres, diplomáciai mesterkedésekkel, a világközvélemény félrevezetésével kísérletezik. képtelen követeléseket támaszt, azzal próbálkozik, hogy a tárgyalóasztalnál szerezzék meg azt, amit a csatamezőkön már elvesztett. a vietnami nép azonban nem alkuszik. álláspontja világos, határozott és következetes. békét akar, de csak az igazságos békét fogadja el.

- mi magyarok mind a katonai, mind a politikai küzdelemben teljes szolidaritást vállaltunk és vállalunk a harcoló vietnammal. egyedül az elmúlt évben több mint 100 millió forint értékű anyagi támogatásban részesítette társadalmunk a harcoló, vérző és ugyanakkor a romok felett újra építkező vietnamot.

/folyt. köv./

- 65 -

19.43/e

ll

2028

bb. 78./ megkezdődött ... 4. folyt./ 11

kórházaink, orvosi műszereink, gyógyszereink életet mentenek északon és délen egyaránt, más ajándékaink pedig az élet legkülönbözőbb területein enyhítették a gondokat.

beszéde végén ortutay gyula hangsúlyozta: e mostani tavaszi békekampány fontos politikai céljai közé tartozik minden olyan kezdeményezés támogatása, amely az európai biztonság megteremtését szolgálja. 1969 március 17-én a varsói szerződés tagállamai tanácskozó testületének budapesti ülésén közzétett felhívás európa országaihoz világosan mutatja a kontinens békéje és biztonsága megteremtésének útját. felhívja európa államait, hogy a békére vonatkozó általános nyilatkozatokról térjenek át a feszültség enyhítésére, a konkrét cselekedetekre és intézkedésekre. emlékeztetett a szónok arra, hogy napjaink történetében már szerepelt egy „budapesti felhívás”, és nem is eredménytelenül. 1953 júniusában budapesten ülésezett a béke-világtanács és innen indult útjára az első felhívás: „tárgyaljatok, tárgyaljatok, tárgyaljatok!”, ezt a felhívást akkor világszerte a jó reménység üzenetének nevezték. a reménység üzenete ez a mostani felhívás is, mert tartalmazza mindazokat az intézkedéseket, amelyekkel kontinensünkön biztosítani lehetne a tartós békét. a nemzetközi és a magyar békemozgalom fontos feladata, hogy sikra szálljon a felhívásban foglalt javaslatok megvalósításáért, s ezért örömmel üdvözi a magyar nép a finn kormány most ismertté vált pozitív kezdeményezését a találkozó megszervezéséért.

/folyt.köv./

bb. 81. időjárásjelentés

tné/11 la

1969. május 8.

a meteorológiai intézet jelenti csütörtökön este 19 órakor:

kevesebb eső

várható időjárás péntek estig: nyugat felől felszakadozó felhőzet, inkább csak keleten esőkkel. időnkint megélnékülő, változó irányú szél. a hőmérséklet nyugaton kissé emelkedik, keleten alig változik. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken általában 20, keleten helyenkint még 15 fok körül./mtl/

--

- 66 -

19.48/11

2022

bb. 79. szabadkai zeneiskolások hangversenye szegeden

vid fm/ká/11 la

1969. május 8.

csütörtökön szegedre érkezett a szabadkai zeneiskola tanárainak és diákjainak csaknem 50 tagcsoportha. a vendégek megtekintették a város nevezetességeit, majd este a szegedi intézmény koncerttermében hangversenyt adtak - viszonyozva a szegediek tavalyi szabadkai vendégszereplését./mtl/

--

bb. 80. balassa jános emlékülés

t ms/tné/11 la

1969. május 8.

a magyar sebész társaság csütörtökön a semmelweis teremben dr. rubányi pál professzor elnöklésével tartotta idei balassa jános emlékülését a nagy sebész születésének 155. évfordulója alkalmából. az ülésen dr. kubányi endre sebészprofesszor tartotta meg az ez évi balassa jános emlékülőadást az arcfájdalmak / trigeminus neuralgia / , idegzsabák , stb. / sebészi kezeléséről. előadása után az elnöklő dr. rubányi pál professzor átnyújtotta az előadónak az idei balassa jános emlékérmét./mtl/

--

bb. 82. békenagygyűlések vidéken

ö vid fm/11 la

1969. május 8.

a békemozgalom husz éves jubileuma és a győzelem napja alkalmából csütörtökön több vidéki városban rendeztek békenagygyűlést. a zalaegerszegi üzemek, vállalatok és intézmények dolgozóinak nagygyűlésén nádassdi józsef, a kisz központi bizottságának titkára mondott beszédet.

a veszprémi petőfi színházban tartott ünnepségen dr. polinszky károly művelődésügyi miniszterhelyettes, az országos béketanács tagja emlékezett meg az évfordulóról.

szegeden, a vörösmarty-utcai művelődési központban békehangversenyt rendezett a hazafias népfront és a kisz városi vezető testülete. ezt megelőzően dr. kedvessy györgy, a szegedi orvostudományi egyetem professzora, a városi népfrontbizottság elnöke méltatta a májusi békehónap jelentőségét.

19.50/11

2022

- 67 -

/folyt.köv./

bb. 82./ békenagygyűlések ... folyt./ 11

ugyancsak csütörtökön békenagygyűlést rendeztek gödöllőn, a Ganz Árammérőgyár művelődési termében is, ahol földes miniszter író mondott ünnepi beszédet.

nagyszabású békedemonstráció zajlott le a kisújszállási városi művelődési házban. a nagygyűlésen - amelyen vietnami vendégek is résztvettek - csáki István, a szolnok megyei pártbizottság első titkára mondott beszédet. hasonló gyűlésekre került sor Jászladányban és Jászkiséren is.

a hazafias népfront debreceni városi bizottsága az alföldi nyomdában rendezett békenagygyűlést, amelyen résztvett Nguyen Dinh Can a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövetségének titkára is. Kende István docens, az országos békefront nécs tagja mondott ünnepi beszédet, majd Benkő István, az alföldi nyomda igazgatója átadta a vietnami nép képviselőjének az üzem dolgozóinak szolidaritását kifejező grafikai albumot, amely Holló László Kossuth-díjas érdemes művész alkotásait tartalmazza./mti/

.-.

bb. 83. a kolozsvári filharmónikusok zenekara

k/ol/11 la

1969. május 8.

hétfőn budapestre érkezik. a több mint 100 tagú együttes Erich Bergel vezényletével ad hangversenyt kedden a Zeneakadémián. műsoron Beethoven hegedűversenye, Brahms 2. szimfóniája és Constantinescu vonószekerekre komponált koncertója szerepel. az est szólistája Stefan Ruha hegedűművész./mti/

.-.

bb. 84. megnyitották Szenes Zsuzsa iparművész kiállítását

k ol/11 la

1969. május 8.

Szenes Zsuzsa iparművész faliszőnyegeiből és grafikáiból csütörtökön kiállítás nyílt a pesti Erzsébeti vasas művelődési központban. a művész - aki a közelmúltban Székesfehérvárott, majd a Dürer-teremben jelentkezett önálló kiállításával, s bemutatta munkáit a Prizma 13 - csoport egyik tagjaként nagykanizsán is - ezúttal első ízben állította ki válogatott munkáit a csiliben, ahol már több esztendője a textilfestő szakör vezetője.

/folyt.köv./

- 68 -

20.07/11

He 2009

bb. 84./ megnyitották ... folyt./ 11

a tárlaton ezúttal az iparművészek mint 20 - kisebb és nagyobb méretű - érdekes, újszerű gyapjuhímzés technikával készült faliszőnyegét, s csaknem 50 tollrajzát láthatják az érdeklődők. a faliszőnyegek a népi hagyományokra épülő, leegyszerűsítő, a tollrajzok pedig az aprólékos részletekbe menő megmunkálású groteszkbe hajlanak. a kiállításon válogatás látható Szenes Zsuzsa tehetséges tanítványainak munkáiból is.

a kiállítást május 21-ig hétköznapokon 16 és 20 óra között, vasárnap pedig 10-12, illetve 16-20 óráig tekintethetik meg a látogatók./mti/

.-.

bb. 78./ megkezdődött ... 5. folyt./ 11

felszólalt az ünnepségen Tran Hoai Nam, aki a dnff központi bizottságának, a vietnamról tárgyaló párizsi konferencián résztvevő dnff-küldöttségnek és a vietnami népi testvéri szolidaritásáról szóló, tíz pontból álló megoldás alapelveit és tartalmát foglalja magában. ez a dokumentum egyetemes jellegű, kifejti a katonai, illetve a politikai kérdéseket és ezek helyes megoldásának módját. az egyik pont kimondja, hogy a dél-vietnami problémákat a dél-vietnami nép fogja megoldani, külföldi beavatkozás nélkül, maga fogja meghatározni dél-vietnam politikai rendszerét, általános, szabványos és demokratikus választások útján. taglalja a dokumentum egyebek között dél-vietnam külpolitikáját, az ország egyesülésének kérdéseit, a háború következményei felszámolásának mikéntjét. a beterjesztett egyetemes megoldás elvei és tartalma egységes. a dokumentum ismételten kinyilvánítja a dnff változatlan álláspontját, jóakaratu és igazságos álláspontját.

/folyt.köv./
20.18/11

- 69 -

He
2009

bb. 78./ megkezdődött ... 6. folyt./ 11

ha van lau ugyancsak egyik szónoka volt a nagygyűlésnek. hangsúlyozta, hogy a vietnami kérdés helyes megoldásának alapja a vdk négy pontos és a dnff öt pontos állásfoglalása. az amerikai küldöttség ezzel szemben a párizsi tárgyalásokon kezdettől fogva csak hamis érveket sorakoztatott fel. egyetlen javaslatot sem terjesztett elő a teljes megoldásra vonatkozóan, csak az ugynevezett „konkrét javaslatot”, amely valójában csupán a vietnami agresszív háború folytatását, dél-vietnam további neokolonizálását és vietnam örök kettőosztottságát szolgálná. kifejtette ha van lau, hogy a vdk kormánya teljes egészében támogatja a dnff által előterjesztett tiz pontos, a teljes megoldást lehetővé tevő javaslatot, azért, mert a dokumentum békedokumentum, vietnam jelenlegi tényleges helyzetéből indul ki, és nemcsak a vietnami béke helyreállításához járul hozzá, hanem távlatot nyit a béke megszilárdításához, a három indokínai ország barátságához és a délkelet ázsiai béke megteremtéséhez. ha az amerikai kormány vezetőinek lenne egy gyakorlati állásfoglalásuk és nézetük ha határozottan megszüntetnék agresszív politikájukat vietnamban, és készek lennének a dnff tiz pontos javaslatának megfelelően megoldani a vietnami kérdést, - akkor helyreállna vietnamban a világközvélemény által is annyira várt béke. ugyanakkor az egyesült államok kikérülhetné az igazságtalan erkölcsstelen embert és javakat pusztító háborúból, amit az amerikai nép is követel a nixon kormányzattól.

az ünnepi esemény záróakkordjaként az elnöklő kállai gyula nagy elismeréssel szolt a párizsi tárgyalásokon előterjesztett új békeokmányról, s berekesztette a nagygyűlést./mti/

--

- 70 -

20.27/11

Al

bb. 85. diszvacsoara a vietnami vendégeknek

t ti/tr/11 la

1969. május 8.

a hazafias népfront budapesti bizottsága csütörtök este a gundel étteremben diszvacsoarát adott a budapesten tartózkodó magasrangú vietnami vendégek, ha van lau a vdk párizsban tárgyaló kormányküldöttségének helyettes vezetője és tran hoai nam, a dnff párizsi delegációjának helyettes vezetője tiszteletére. a vacsorán részt vett kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, az országgyűlés és a hazafias népfront országos tanácsának elnöke, jaklab sándor, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, továbbá a hazafias népfront budapesti szervezőtársulatának és más fővárosi tömegszervezeteknek több vezetője. ott voltak a vdk magyarországi nagykövetségének és a dnff budapesti állandó képviselőtársulatának képviselői./mti/

--

bb. 86. a csehszlovák katonai attasé fogadása

t fe/tné/11 la

1969. május 8.

az első csehszlovák hadtest megalakulásának 25. évfordulója és csehszlovákia felszabadulásának 24. évfordulója alkalmából milan mojzisek alezredes, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövetségének katonai és légügyi attaséja csütörtökön este filmbemutatóval egybekötött fogadást adott a csehszlovák kulturában. a fogadáson a honvédelmi minisztérium képviselőjében megjelent sárközi sándor vezérőrnagy, továbbá papp árpád, a munkás-őrség országos parancsnoka, és a magyar néphadsereg tábornoki karának több tagja. ott volt a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők több katonai és légügyi attaséja, továbbá p. m. petrenko altábornagy, a hazánkban ideiglenesen állomásozó szovjet csapatok képviselője és a parancsnokság több magasrangú tisztje. a vendégek több csehszlovák dokumentumfilmet tekintettek meg./mti/

--

- 71 -

20.27/11

Al

bb. 87. somogyi napok az ötvös klubban

tná/il la

1969. május 8.

1969. május 9-től 16-ig az ötvös klubban 5. kerület károlyi Mihály utca 9./ a budapesten tanuló somogy megyei diákok és a somogy megyei tanács végrehajtó bizottsága somogy megyei napokat rendez. a megnyitóra a somogy népművészete című kiállítás megnyitására május 9-én 17 órakor kerül sor. bevezetőt mond ortutay Gyula akadémikus. az est folyamán somogyi népművészek szerepelnek./mt1/

--

bb. 88. dunaujvárosi békeaktivisták tiltakozása

vid il la

1969. május 8.

csütörtök este a dunaujvárosi nagy- és kisüzemek békeaktivistái a hazafias népfront klubban békegyűlést tartottak. nics János országgyűlési képviselő külpolitikai tájékoztatója után. dunaujváros dolgozói nevében táviratot intéztek az országos béketanácsához, amelyben tiltakoztak az amerikai imperialisták vietnami agressziója ellen./mt1/

--

- 72 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

la/tr/il la

1969. május 8.

a bb. 53. sz. hír / kitüntetéses doktoravatás.../ első bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen:

...kitüntetéssel avatták doktorrá kósa Leventéné Kovács Magdolna...

ugyancsak az első bekezdés 5. sorától a szöveg helyesen:

a 9. kerület Leőwey Klára gimnázium pedagógusát és Urbán János matematika-filozófia szakos tanárt, az egyetem természettudományi karának adjunktusát./mt1/

--

- v é g e -

- 73 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. május 9.

bb. 1. a jövő héten megkezdődik a forintos telefonautomaták szerelése-bővül a nyilvános távbeszélő hálózat

1 kf/kf/1e/1l la

1969. május 9.

a telefongyár leszállította az első 100, egy forintos-sal működő telefonautomatát a budapesti távbeszélő igazgatóságának. a gyár azt ígérte, hogy az első fél évéig még négy-száz új típusu berendezést ad a postának.

a budapesti távbeszélő igazgatóságon elmondották, hogy jelenleg kipróbálásra mintapéldányként 7 ilyen készülék működik a rákóczi téren, a józsef telefonközpont előtt és az emke aluljáróban. jelenleg a bnv-n dolgoznak az automata-szerelők, 30 készüléket állítanak fel a vásár nyilvános telefonforgalmának lebonyolítására, utána a jövő héten megkezdődik az új típusu automaták tömeges felszerelése, amelyre pontos menetrendet készítettek. az első száz készülék a főváros nyilvános telefonhálózatát bővíti, elsősorban a nagyforgalmu helyeken, a pályaudvaroknál, a forgalmi csomópontokon, valamint a külső kerületekben, ahova eddig készülék hiányában nem tudtak nyilvános állomást adni.

a keleti pályaudvar előtt például most 4 újabb telefonfülkét állítanak fel, a jövő héten az új készülékek is helyükre kerülnek, s őszig még 40 nyilvános állomást kap a pályaudvar környéke. újabb telefonokat kapnak az aluljárók, az engels téri mávaut pályaudvar, a déli pályaudvar és környéke a nagy autóbusszvégalomások, a római-part, a pesterzsébeti mártírok utjai új lakótelep, az árpád hid budai hév állomása, s a többi között 6 új automatával bővül pesthidegkut nyilvános telefonhálózata.

/folyt.köv./

2. elv